

2016

Raport anual de activitate al Inspecției Sociale

*Regula regulilor și
legea generală a
legilor este ca fiecare
să respecte legile
locului unde se află.*

CHIȘINĂU, 2017

(Michel de Montaigne)

CUPRINS

Lista abrevierilor	4
Sumar executiv	5
Introducere	
Organizarea și funcțiile Inspecției Sociale.....	7
Structura organizațională.....	9
Structura Raportului și destinarii.....	10
Misiune. Viziune. Valori. Obiective strategice.....	10
1. IREGULARITĂȚI ÎN ACORDAREA PRESTATIILOR SOCIALE	
1.1.Aspecte generale.....	12
1.2.Constatări și concluzii rezultate din activitățile de inspecție.....	13
1.3.Constatări referitor la eficiența aplicării profilurilor de risc.....	15
1.4.Analiza pe tipuri de iregularități.....	17
1.4.1. Iregularități legate de statutul de angajat și veniturile provenite din salarizare...	
1.4.2. Iregularități privind statutul ocupațional „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” și venitului obținut din activitatea agricolă	
1.4.3. Iregularități legate de nedeclarare a tuturor membrilor familiei sau a modificărilor intervenite în componența familiei	
1.4.4. Iregularități legate de nedeclararea schimbării locului de trai	
1.4.5. Iregularități legate de statutul de student și veniturile din bursă	
1.4.6. Iregularități legate de nedeclarare a veniturilor din compensația pentru transport și a compensației pentru deservirea cu transport a persoanelor cu dezabilități ale aparatului locomotor	
1.4.7. Iregularități ce țin de proprietate și caracteristicile locuinței	
1.4.8. Iregularități privind completarea fișei electronice în SIAAS	
1.4.9. Erori legate de schimbul de date cu alte sisteme informaționale	
1.5 Monitorizarea implementării recomandărilor de inspecție.....	26
2. IREGULARITĂȚI ÎN ACORDAREA SERVICIILOR SOCIALE	
2.1.Aspecte generale.....	28
2.2.Serviciul social ”Asistență personală”.....	29
2.3.Servicii de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare.....	33
2.4.Serviciul Social „Casa Comunitară”.....	37
2.5.Centre - prestatoare de servicii sociale specializate.....	39
3. SPORIREA EXPERIENȚEI PROFESIONALE ALE PERSONALULUI INSPECȚIEI SOCIALE.....	43
4. ACTIVITĂȚI DE COMUNICARE INTERNĂ ȘI EXTERNĂ.....	43
5. RESURSE FINANCIARE ALE INSPECȚIEI SOCIALE.....	46
TABELE:	
Tabelul nr. 1. Realizarea principalelor indicatori de inspecție.....	13
Tabelul nr. 2. Dinamica creșterii ratei de depistare a iregularităților în anii 2013-2016..	14.
Tabelul nr. 3. Date analitice privind indicatorii rezultați din activitatea de inspecție desfășurată în baza profilurilor de risc	15
Tabelul nr.4. Datele referitor la tipurile de încălcări cu impact financiar constatate la acordarea prestațiilor sociale.....	17

Tabelul nr. 5. Date privind iregularitățile legate de statutul de angajat și veniturile provenite din salarizare.....	18
Tabelul nr.6. Date privind iregularitățile legate Iregularități privind statutul ocupațional „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” și venitului obținut din activitatea agricolă	20
Tabelul nr. 7. Datele generalizate privind restituirea AS și APRA	27
Tabelul nr. 8. Structura cheltuielilor pentru întreținerea Inspecției Sociale.....	46

ANEXE:

Anexa nr.1. Informație generalizată privind indicatorii rezultați din inspecția AS și APRA (anul 2016).....	47
Anexa nr.2. Informația generalizată pe tipuri de încălcări constatate la acordarea ajutorului social în anul 2016.....	48
Anexa nr. 3 Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor înaintate în anul 2016.....	52

LISTA ABREVIERILOR

MMPSF	Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei
IS	Inspekția Socială
CNAS	Casa Națională de Asigurări Sociale
DASPF	Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei
DPSPS UTA	Direcția Principală a Sănătății și Protecție Socială UTA Găgăuzia
Găgăuzia	
PCERAS	Proiectul „Consolidarea Eficacității Rețelei de Asistență Socială”
DGAS	Direcția Generală de Asistență Socială
DMPDC	Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ATOFM	Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă
AAPL	Autoritățile Administrației Publice Locale
CCTF	Casa de Copii de Tip Familial
APP	Serviciul de Asistență Parentală Profesionalistă
SÎSD	Serviciul de Îngrijire Socială la Domiciliu
SASC	Serviciul de Asistență Socială Comunitară
BASS	Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat
SIAAS	Sistemul Informațional Automatizat Asistența Socială
TI	Tehnologii Informaționale
AS	Ajutorul Social
APRA	Ajutorul pentru perioada rece a anului

SUMAR EXECUTIV

Activitatea de inspecție desfășurată în anul 2016 a fost cu certitudine cea mai dinamică din istoria instituției. Dezvoltarea continuă a capacității operaționale a Inspecției Sociale pe parcursul ultimelor ani, precum și implementarea în activitatea de inspecție a AS și APRA a unui nou instrument - „definirea țințelor de inspecție potrivit Profilului de risc” a adus rezultate și plus valoare în activitatea de inspecție, sporindu-se semnificativ performanța activității instituției.

În procesul de perfecționare a metodelor și instrumentelor de inspecție a AS și APRA, instituția a fost asistată de experți ai Băncii Mondiale, care au apreciat progresele înregistrate pe domeniul respectiv de competență. Urmare celor menționate, Banca Mondială a acceptat realizarea celui de al doilea indicator stabilit Inspecției Sociale pentru finanțarea Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”. Ca rezultat în bugetul statului a fost debursată suma de 1,0 miln. dolari SUA.

Pe parcursul anului 2016 au fost desfășurate 26 misiuni de inspecție privind legalitatea acordării AS și APRA, dintre care 19 misiuni s-au efectuat potrivit Planului anual de activitate, țințele de inspecție fiind definite în baza Profilului de risc. Alte 7 misiuni de inspecție au fost desfășurate inopinat, în baza petițiilor/plângerilor parvenite în adresa Inspecției Sociale.

În total, în cadrul celor 26 misiuni de inspecție au fost supuse procedurilor și tehnicilor de inspecție 1037 cereri de AS și APRA. Rata de depistare a cererilor cu iregularități din numărul total al cererilor verificate a constituit în mediu 76,5%, sau majorându-se cu 69,3 puncte procentuale comparativ cu rata înregistrată în primul an de activitate a instituției și cu 13,2 puncte procentuale comparativ cu anul 2015.

Urmare inspecțiilor efectuate au fost constatate iregularități (fraudă și eroare), în valoare de 1952,6 mii lei, sau ceea ce constituie 24,1 % din suma verificată, înregistrând o majorare de 5,2 ori față de anul 2015 (% sumei de iregularități per total - 4,6 %).

1378,6 mii lei, sau 17% din suma total verificată, revine iregularităților comise de către beneficiari, ca rezultat al prezentării unor date incomplete, greșite sau al neinformării despre schimbările ce au intervenit în structura veniturilor și circumstanțele familiei, fapt ce a influențat cuantumul ajutorului social și/sau acordarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului. În rest, 574,0 mii lei, sau 7,1% revine cazurile de fraudă/eroare comise de factorul administrativ.

În conformitate cu prevederile legale, Inspecția Socială a înaintat recomandări către DASPF privind asigurarea restituirii de la beneficiari a sumei de 1378,6 mii lei. Din suma propusă spre restituire, efectiv, DASPF a asigurat rambursarea de la beneficiari a sumei de 429,6 mii lei, sau ceea ce constituie 31,1%. Datele expuse atestă un nivel redus de restituire a AS și APRA achitate ilegal, astfel recomandările înaintate de Inspecția Socială rămânând în mare parte neimplementate. Este o problemă destul de gravă, despre care Inspecția Socială semnalează permanent, fiind necesare ajustări și completări ale cadrului legal privind sancționarea persoanelor care se fac responsabile de utilizarea frauduloasă a banilor publici și neconformarea la recomandările înaintate de Inspecția Socială.

Au fost înregistrate progrese și în activitatea de inspecție a serviciilor sociale. Aplicând o nouă modalitatea de planificare a misiunilor de inspecție, în baza riscurilor identificate potrivit rezultatelor inspecțiilor anterioare. Astfel, au fost selectate pentru verificări complexe două tipuri de servicii: Serviciul social „Asistență personală” și Serviciul de evidență și distribuie a biletelor de recuperare/reabilitare persoanelor în vârstă și cu dizabilități.

Concomitent, în temeiul petițiilor parvenite în adresa Inspecției Sociale au fost planificate în Planul de activitate și supuse inspecției 5 entități prestatoare de servicii sociale.

În total pe parcursul anului 2016 au fost efectuate 19 misiuni de inspecție asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea serviciilor sociale, în rezultatul cărora au fost aprobate 35 rapoarte de inspecție.

Rezultatele controalelor tematice efectuate privind acordarea serviciului „Asistență personală” și „Serviciului de evidență și distribuire a biletelor de recuperare/reabilitare persoanelor în vârstă și cu dizabilități”, denotă o disciplină managerială precară în cadrul secțiilor/direcțiilor teritoriale de asistență socială la acordarea serviciilor respective, avându-se în vedere multitudinea încălcărilor constatate de Inspekția Socială. În pofida faptului că Inspekția Socială constată în permanență și avertizează DASPF referitor la încălcările grave comise la acordarea acestor două servicii, DASPF nu înregistrează careva progrese privind conformarea managementului rigorilor legale. Situația demonstrează că factorii responsabili din cadrul DASPF, încălcând legislația la acordarea serviciilor sociale au cauzat prejudicii bugetului public național în sumă totală de 1657,9 mii lei, inclusiv:

- 411,6 mii lei, stabilite la acordarea a 66 bilete de reabilitare/recuperare cu încălcarea prevederilor legislației;
- 1246,3 mii lei - urmare admiterii în serviciul „Asistență personală” a persoanelor care beneficiau, concomitent, de alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, fără a se asigura că acestor persoane li s-a încetat plata alocației respective de către CNAS.

Au fost constatate multiple abateri de la procedura prevăzută de actele normative și la acordarea altor tipuri de servicii. În contextul neregulilor depistate Inspekția Socială a formulat și înaintat entităților inspectate 185 recomandări referitor la conformarea cerințelor managementului instituțional la rigorile cadrului legislativ privind acordarea serviciilor sociale, precum și dispusă recuperarea prejudiciului din contul persoanelor care se fac vinovate de admiterea acestuia. Din numărul total al recomandărilor, la situația din 01.05.2017, s-a asigurat implementarea doar a 72 recomandări sau ceea ce reprezintă 39%, concomitent fiind executate parțial 9 recomandări (5%). Prin urmare, au rămas neexecutate 104 recomandări sau 56 % din numărul total al acestora.

Similar situației relatate la compartimentul prestații sociale, se constată un nivel redus de implementare a recomandărilor înaintate în cadrul inspecției serviciilor sociale. Este evident că sunt necesare ajustări ale cadrului legal referitor la stabilirea unor instrumente de impulsioneare a procesul de implementare a recomandărilor.

Angela Chirilov
Șefa Inspekției Sociale

INTRODUCERE

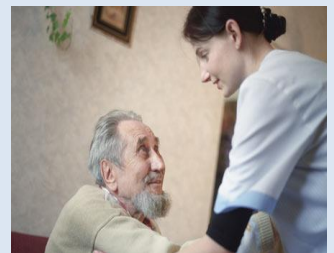
1. Organizarea și funcțiile Inspecției Sociale

Inspecția Socială este autoritate a administrației publice din subordinea MMPSF, își desfășoară activitatea potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspecției Sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 802 din 28 octombrie 2011, adoptată în conformitate cu prevederile Legii asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003, Legii nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social și Legii nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare.

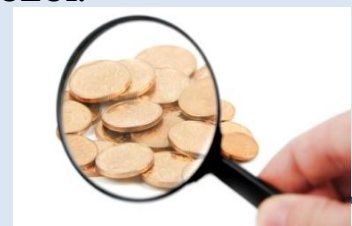
Misiunea Inspecției Sociale este de a inspecta modul de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea ajutorului social, ajutorului pentru perioada rece a anului și a serviciilor sociale.

DOMENIILE DE INSPECTARE ALE INSPECȚIEI SOCIALE

I. STABILIREA ȘI ACORDAREA SERVICIILOR SOCIALE

II. STABILIREA ȘI ACORDAREA AJUTORULUI SOCIAL ȘI AJUTORULUI PENTRU PERIOADA RECE A ANULUI.

ARIA DE ACȚIUNE A INSPECȚIEI SOCIALE

- Autoritățile publice centrale și locale cu atribuții în domeniile asistenței sociale;
- Persoanele fizice și juridice cu atribuții și responsabilități în domeniul asistenței sociale;
- Prestatorii de servicii sociale, publice și private.

FUNCȚIILE INSPECȚIEI SOCIALE

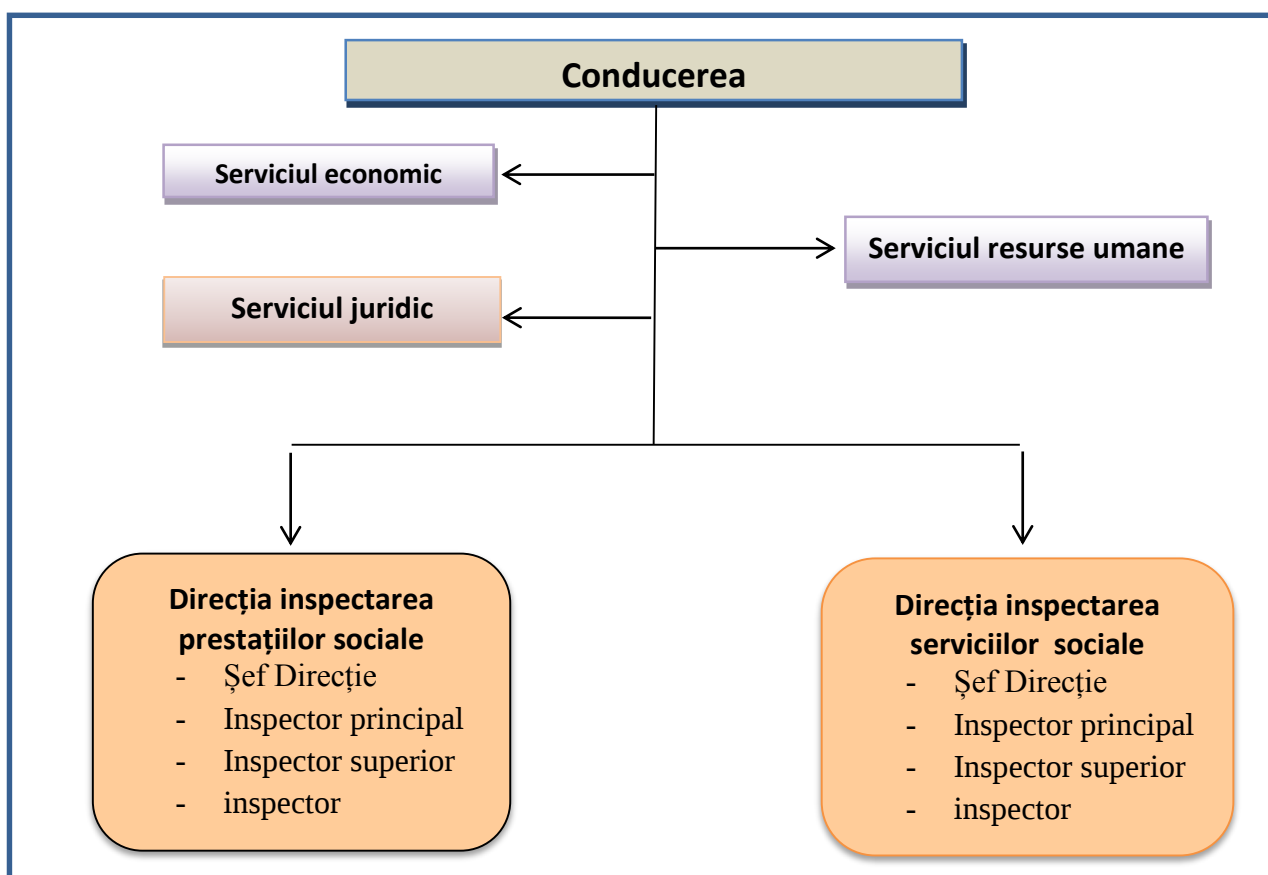
Inspectare	- asigură exercitarea inspecției asupra implementării prevederilor actelor normative referitoare la acordarea ajutorului social, ajutorului pentru perioada rece a anului și a serviciilor sociale acordate de către prestatorii de servicii sociale, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare; - depistează și constată încălcările prevederilor legale din domeniul supus inspecției și informează organele competente; - întocmește rapoartele scrise în care se consemnează constatările misiunii de control efectuate, recomandările de îmbunătățire a activității, propunerile de aplicare a măsurilor legale, precum și perioada în care abaterile constatate urmează a fi remediate.
Comunicare	- asigură comunicarea cu autoritățile publice centrale și locale și cu persoanele fizice sau prestatorii de servicii sociale; - elaborează strategia de comunicare internă și externă privind activitățile specifice inspecției; - comunică entităților supuse inspecției rezultatele controlului atât pentru informarea acestora, cât și pentru formularea de observații și propuneri; - transmite spre aprobare Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei raportul anual de activitate, publică în Raportul Social Anual și pagina Web a Ministerului informația privind rezultatele activității; - realizează, în caz de necesitate, conform legislației, schimbul de informații cu alte instituții naționale și internaționale cu atribuții în domeniu, sau după caz, cu reprezentanți ai societății civile, în vederea creșterii eficienței și eficacității activității de inspecție; - desfășoară orice alte activități care contribuie la promovarea imaginii instituției
Reprezentare	- asigură reprezentarea pe plan intern și extern în domeniul său de activitate; - participă, în limita posibilităților, la implementarea unor proiecte naționale sau internaționale în domeniul său de competență, conform legislației; - asigură apărarea și reprezentarea intereselor proprii în instituțiile de contencios administrative și în instanțe judecătorești competente, potrivit legii; - reprezintă și, după caz, își apără interesele patrimoniale în relațiile cu terții.

2. Structura organizațională

Inspecția este condusă de șeful Inspecției. Numirea în funcție, modificarea, suspendarea și încetarea raporturilor de serviciu ale conducerii Inspecției se face, în condițiile legii, de către ministrul muncii, protecției sociale și familiei.

Efectivul-limită al Inspecției Sociale este în număr de 25 unități, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 802 din 28.10.2011.

Organigrama Inspecției Sociale

Notă: Organigrama Inspecției Sociale a fost modificată în anul 2016

Structura personalului Inspecției Sociale, pe perioada raportată s-a prezentat în felul următor:

- conducerea – 1 persoană;
- serviciul economic - 2 persoană ;
- serviciul juridic - 1 persoană;
- serviciul resurse umane - 2 persoană;
- direcția inspecția prestațiilor sociale - 8 persoane;
- direcția inspecția serviciilor sociale - 7 persoane;
- personalul tehnic - 4 persoane.

Pe parcursul anului 2016, la inspectarea prestațiilor sociale au fost antrenați 8 inspectori din Direcția inspecția prestațiilor sociale, iar un alt colaborator din această subdiviziune are atribuții de monitorizare a implementării recomandărilor înaintate de Inspecția Socială. Șeful Direcției a exercitat atât activități de inspectare, cât și de coordonare și monitorizare a activităților desfășurate de subalterni.

Cât privește inspecția serviciilor sociale a fost realizată de 7 inspectori din Direcția inspecția serviciilor sociale, inclusiv șeful Direcției, care are atribuții similare celor menționate mai sus.

3. Structura raportului și destinarii

Raportul de activitate pe anul 2016, integrează 4 capitole, primele două capitole referindu-se la activitățile Inspecției Sociale privind realizarea obiectivelor strategice prevăzute în PDS. Al treilea și al patrulea capitol respectiv, includ rezumatul privind acțiunile întreprinse în cadrul entității privind sporirea capacităților profesionale ale angajaților, precum și activitățile de comunicare desfășurate. Ultimul capitol (nr.5) „Resursele financiare pentru întreținerea instituției” elucidează informația privind valorificarea mijloacelor bugetare de către instituție.

Prezentul Raport este prezentat MMPSF, DASPF, entități implicate în procesul de acordare a prestațiilor și serviciilor sociale, societății civile, mass-media, altor autorități/instituții/organizații interesate. Raportul de activitate este plasat pe pagina web a MMPSF și a Inspecției Sociale.

4. Misiune. Viziune. Valori. Obiective strategice.

În anul 2016, managementul strategic al Inspecției Sociale a fost direcționat pe crearea unei instituții publice eficiente, credibile, transparente și deschise în relația sa cu entitățile care le supune inspecției, ținta strategiei fiind axată pe:

Misiune

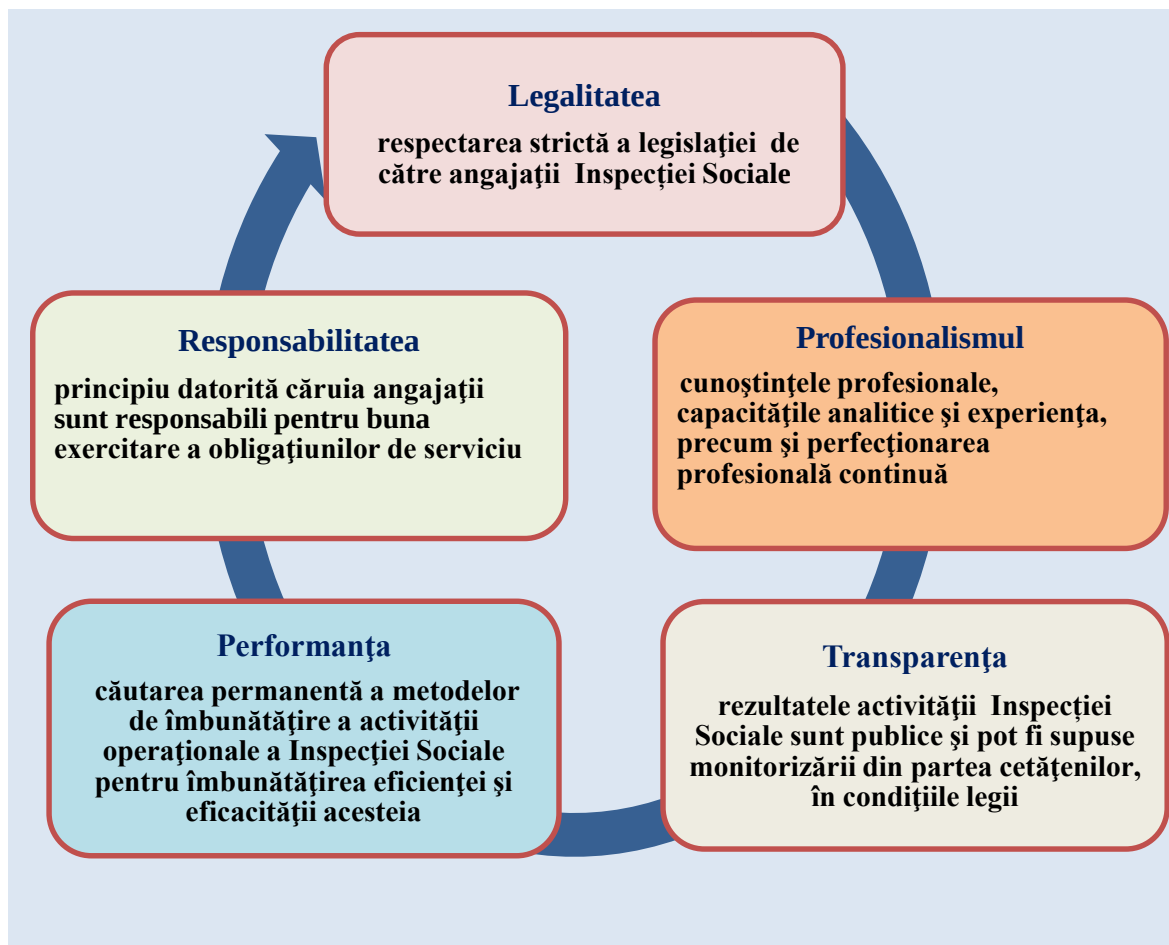
Misiunea Inspecției Sociale este clar articulată în Regulamentul de funcționare al instituției. Astfel, Inspecția Socială este responsabilă de a determina dacă instituțiile statului, persoanele juridice și persoanele fizice cu atribuții și responsabilități în procesul de acordare a ajutorului social, ajutorului pentru perioada rece anului și a serviciilor sociale se conformează la reglementările cadrului legislativ în domeniul vizat.

Viziune

Inspecția Socială este permanent preocupată de a-și aduce aportul la construirea unui sistem de protecție socială performant, eficient și transparent, contribuind la minimizarea încălcărilor care se comit în procesul de acordare a prestațiilor și serviciilor sociale, pentru a spori gradul de satisfacție și de încredere al beneficiarilor de asistență socială. Prin urmare „**Viziunea Inspecției Sociale constă în asigurarea faptului că asistența socială este prestată persoanelor potrivite, la momentul potrivit.**”

Valori

Valorile Inspecției Sociale constituie elemente - cheie care urmează a fi respectate în desfășurarea activităților de inspecție, direcționând activitatea angajaților spre legalitate, performanță, un profesionalism mai mare în desfășurarea activităților de inspecție.

Obiective strategice

Activitatea IS este direcționată la realizarea a 3 obiective strategice:

- I. Obținerea unui impact mai mare din activitatea de inspecție, prin sporirea capacităților de detectare și prevenire a iregularităților (fraudei și erorii) în domeniul acordării prestațiilor și serviciilor sociale
- II. Sporirea experienței profesionale a personalului Inspecției Sociale
- III. Eficientizarea comunicării interne și externe

Capitolul I. IREGULARITĂȚI ÎN ACORDAREA PRESTATIILOR SOCIALE

1.1 Aspecte generale

În anul 2016, Inspekția Socială a asigurat continuitatea consolidării instituției prin implementarea activităților prevăzute în Planul de Dezvoltare Strategică pe anii 2015-2017, accentul fiind pus pe dezvoltarea instrumentelor eficiente de inspekție, îndeosebi menite să sporească impactul activității de inspekție a prestațiilor sociale.

Conform Planului de activitate al Inspekției Sociale pe anul 2016, aprobat la 12.02.2016 de către ministrul muncii protecției sociale și familiei, au fost planificate pentru realizare 4 obiective operaționale legate de inspekția ajutorului social și ajutorului social pentru perioada rece a anului, inclusiv:

1. Constituirea profilului riscului pentru inspekția ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului;
2. Definirea țințelor de inspekție potrivit Profilului de risc;
3. Inspectarea a 1,0 mii cereri de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, dintre care 800 cereri selectate în baza profilului de risc, în vederea realizării indicatorului legat finanțarea Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”.
4. Întocmirea și prezentarea către MMPSF a Raportului privind realizarea indicatorului legat de debursarea finanțării Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”.

Toate cele 4 obiective planificate au fost realizate, Inspekția Socială efectuând inspekția a 1037 cereri de AS și APRA, sau asigurând verificarea numărului planificat de cereri.

Cu referință la realizarea obiectivului nr.1 se menționează că activitățile de constituire a profilului de risc au fost inițiate în anul 2015, fiind realizată inspekția a 1138 cazuri selectate în baza unui eșantion aleatoriu simplu.

În anul de raportare s-a asigurat continuitatea activităților legate de constituirea profilului de risc, și anume :

- ✓ analiza și generalizarea rezultatelor inspekției a 1138 cazuri;
- ✓ întocmirea raportului „Profiluri de risc”, care încorporează rezultatele analizelor realizate pentru identificarea unor profiluri de risc la acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului.
- ✓ elaborarea a două profiluri de risc și aprobarea acestora prin ordinul șefului Inspekției Sociale nr.57/2 din 16.06.2016.
- ✓ încorporarea profilurilor de risc în SIAAS și selectarea țințelor de inspekție - 846 cazuri/cereri de AS și APRA ;
- ✓ colectarea probelor de inspekție, procesarea acestora în SIAAS și întocmirea rapoartelor individuale de inspekție per caz.
- ✓ generalizarea rezultatelor de inspekție.

Cele 2 profiluri de risc, au avut la bază o combinație de factori de risc/variaabile legate de caracteristicile beneficiarilor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului, inclusiv:

1. Profilul I constituit din 5 factori de risc¹, cu o probabilitate estimată de peste 70 % de identificare a iregularităților la stabilirea și plata prestațiilor sociale. O condiție suplimentară a fost ca în localități să fie selectate minim 6 cazuri.

2. Profilul II format din 2 factori de risc, constituit de Inspekția Socială, în temeiul Raportului „Profiluri de risc”².

În baza Profilul I au fost selectate și inspectate 580 de cereri, iar conform Profilului nr.2 - 266 cereri.

Misiunile de inspekție realizate în baza profilului de risc s-au desfășurat în 78 localități, din 17 raioane ale republicii, UTA Găgăuzia și mun. Bălți. În procesul de inspekție au fost antrenați 9 inspeciori și 2 manageri operaționali, ultimii în special au avut responsabilități de monitorizare și asigurare a calității procesului de inspekție, pentru care în total s-au utilizat circa 1165 zile/om³. În mediu, sarcina per inspecior a constituit 94 cazuri verificate. Pentru un caz inspectat s-a cheltuit în mediu 1,4 zile/om.

În temeiul plângerilor și petițiilor parvenite în adresa Inspekției Sociale, pe parcursul anului 2016, au fost desfășurate 7 misiuni inopinate de inspekție, în cadrul cărora au fost verificate 191 cereri de AS și APRA.

Atât în cadrul misiunilor de inspekție efectuate în baza profilului de risc, cât și în cadrul misiunilor inopinate s-au efectuat vizite la domiciliul familiilor beneficiare de AS și APRA, în scopul verificării autenticității informației declarate în cereri. Informația generalizată privind principalii indicatori realizați în anul 2016 la inspectarea ajutorului social sunt indicați în Anexa nr.1

1.2 Constatări și concluzii rezultate din activitățile de inspekție

Principalii indicatori rezultați din inspectarea celor 1037 cereri de AS și APRA sunt expuși în tabelul nr.1:

Tabelul nr.1

N/O	Supuse verificării DASPF din raioanele:	Nr. total de cereri inspectate per raion	Nr. cereri stabilite cu iregularități	% cererilor stabilite cu iregularități	Suma totală supusă inspekției	Suma totală achitată cu iregularități (fraudă/eroare)	% sumei fraudei și erorii stabilite de IS	Suma propusă spre restituire
În baza profilurilor de risc								
1.	CAHUL	56	53	94.6	521336	138107	26.5	108308
2.	CANTEMIR	35	33	94.2	248410	83228	33.5	82427
3.	UTA GAGAUZIA	115	107	93.0	1040825	251529	24.2	224143
4.	OCNITA	43	40	93.0	336502	42750	12.7	37085
5.	DONDUSENI	48	32	66.6	394834	55433	14.0	36363
6.	FALESTI	26	26	100.0	149995	43788	29.2	37364
7.	UNGHENI	41	37	90.2	365776	76485	20.9	72829
8.	GLODENI	40	38	95.0	305231	120003	39.3	97571

¹ Acest profil a fost elaborat cu suportul expertului BM, printre criteriile enumerându-se: numărul membrilor în familie, terenul agricol deținut de familie, membri cu statutul ocupațional de salariat; etc

² Elaborat de expertul BM

³ Cadrul normativ nu prevede ținerea evidenței bugetului de timp pe tipuri de activități. Având în vedere că unii inspeciori au fost antrenați paralel și în efectuarea inspekției inopinate a prestațiilor sociale și a serviciilor sociale, bugetul de timp utilizat la efectuarea inspekțiilor celor 846 cazuri a fost calculat cu aproximație.

9.	FLORESTI	21	20	95.0	150831	44101	29.2	33832
10.	TELENESTI	15	15	100.0	138651	63462	45.8	61626
11.	ORHEI	29	24	82.7	245898	69969	28.5	59708
12.	REZINA	30	25	83.3	250399	59765	23.9	50633
13.	NISPORENI	39	38	97.4	481233	182340	37.9	146268
14.	BALTI	18	13	72.2	108567	35373	32.6	33020
15.	LEOVA	12	12	100.0	70934	45414	64.0	34011
16.	HINCESTI	12	9	75.0	95435	13214	13.8	12536
17.	CIMISLIA	57	33	58.9	305950	50885	16.6	15501
18.	SINGEREI	155	102	65.8	1299592	265471	20.4	163533
19.	CRIBULENI	54	46	85.2	445811	85200	19.1	41594
TOTAL		846	703	83.1	6956210	1726517	24.8	1348352
Misiuni inopinate								
20	ȘOLDĂNEȘTI	16	10	62.5	19969	2313	11.6	2186
21	DUBASARI	28	8	28.6	142487	2139	1.5	660
22	UNGENI	74	38	51.4	248395	10459	4.2	5797
23	TELENEȘTI	18	5	27.8	243713	9920	4.1	7158
24	FLOREȘTI	18	9	50.0	89291	1951	3.5	1951
25	FĂLEȘTI	18	13	72.2	266210	196166	73.6	10035
26	NISPORENI	19	8	42.1	135818	3116	2.3	2436
TOTAL		191	91	39.3	1145883	226064	19.8	30223
PER TOTAL		1037	794	76.5	8102093	1952581	24.1	1378575

Sursa : Datele generalizate de IS din rapoartele individuale de inspecție.

Din analiza datelor prezentate rezultă că din cele 1037 cereri inspectate, în 794 cereri au fost constatate iregularități cu impact financiar, astfel, rata de depistare a iregularităților asociate prestațiilor sociale a constituit 76,5 %. O rată mai înaltă a cererilor cu iregularități se constată în cadrul inspecțiilor efectuate în baza profilului de risc (83,1%), astfel aceasta depășind cu 43,8 puncte procentuale pe cea stabilită în cadrul misiunilor inopinate (39,3%).

În ultimii ani, datorită țintirii eficiente a cazurilor selectate spre inspecție, acest indicator a avut o tendință de creștere, în deosebi în perioada anului 2016 când a fost aplicat profilul de risc.

Dinamica creșterii ratei de depistare a iregularităților se prezintă în tabelul nr.2:

Tabelul nr.2

Anii	2013	2014	2015 ⁴	2015 ⁵	2016 ⁶	2016 ⁷
% cererilor stabilite cu iregularități	7,2	10,0	36,9	63,6	76,5	83,1

Sursa: Rapoartele anuale de activitate a IS pe anul 2013, anul 2014, anul 2015, rezultatele inspecțiilor pe anul 2016.

Datele din tabelul de mai sus denotă că comparativ cu anul 2013⁸, rată cererilor cu iregularități s-a majorat cu 75.9 puncte procentuale, ceea ce evident atestă o sporire a impactului activității de inspecție.

⁴ % cererilor per total stabilite cu iregularități în anul 2015

⁵ % cererilor stabilite cu iregularități din numărul total de cereri selectate pentru inspecție în baza unui eșantion statistic aleatoriu

⁶ Per total în rezultatul inspecției 1037 cereri.

⁷ Pentru cazurile țintite în baza profilului de risc.

⁸ Primul an integral de activitate a Inspecției Sociale.

Potrivit datelor din tabelul nr.1, se constată că valoarea totală a iregularităților stabilite în cadrul inspecțiilor efectuate a însumat **1952,6 mii lei**, sau ceea ce constituie 24,1 % din suma verificată, înregistrând o majorare de 5,2 ori față de anul 2015 (% sumei de iregularități per total - 4,6 %).

1378,6 mii lei, sau 17% din suma total verificată, revine iregularităților comise de către beneficiari, ca rezultat al prezentării unor date incomplete, greșite sau al neinformării despre schimbările ce au intervenit în structura veniturilor și circumstanțele familiei, fapt ce a influențat cuantumul ajutorului social și/sau acordarea dreptului la ajutor pentru perioada rece a anului. În așa mod, în conformitate cu prevederile legale, în rapoartele individuale întocmite de Inspekția Socială au fost înaintate recomandări către DASPF privind asigurarea restituirii de la beneficiari a sumei de 1378,6 mii lei. La fel, Inspekția Socială a înaintat recomandări referitor la încetarea plăților pe 522 cazuri inspectate.

În rest, **574,0 mii lei**, sau 7,1% însumează cazurile de fraudă/eroare comise de factorul administrativ, inclusiv:

- ✓ urmare aplicării incorecte a prevederilor legale de către asistenții sociali comunitari în procesul de stabilire a prestațiilor;
- ✓ introducerea de către asistenții sociali a unor informații greșite în Sistemul Informațional Automatizat Asistență Socială;
- ✓ prezentarea unor informații incorecte de către autoritățile publice locale referitor la terenurile deținute de către beneficiari;
- ✓ legate de schimbul de date a SIAAS cu alte sisteme informaționale.

Inspekția Socială a constatat nereguli care au avut ca impact neacordarea plăților de AS sau APRA către beneficiari în volumul cuvenit. Per total, suma respectivă a însumat 290,2 mii lei. În principal, diminuarea plăților a fost cauzată de nedeclararea de către beneficiari a modificării veniturilor familiei (micșorarea acestora în perioada de plată a ajutorului social) sau de admiterea unor erori de către asistenții sociali la introducerea în fișa electronică (în SIAAS) a datelor din cererile depuse de familii.

Analizând datele din tabelul nr.1 se relevă că indicatorii care indică un nivel mai înalt de iregularitate la stabilirea și acordarea prestațiilor sociale s-au constatat la DASPF din raioanele: Fălești, Leova, Telenești, Glodeni și Nisporeni.

1.3 Constatări referitor la eficiența aplicării profilurilor de risc

Analiza principalilor indicatori realizați din activitatea de inspecție desfășurată în baza profilurilor de risc, comparativ cu rezultatele inspecțiilor efectuate pe parcursul anului 2015 (țintele de inspecție fiind selectate în baza unui eșantion statistic aleatoriu) se prezintă în tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

DASPF din raioanele	% cazurilor cu iregularități		devieri	% sumei iregularit. stabilite de IS din suma total verificată		devieri	% sumei propuse spre restituire din suma total verificată		devieri
	Rezultat 2015	Rezultat 2016		Rezultat 2015	Rezultat 2016		Rezultat 2015	Rezultat 2016	
Total:	63,6	83.1	19,5	7,6	24,8	17.2	6.3	19.4	13.1

Profilul I									
Total, profil I, inclusiv în DASPF verificate în raioanele:	63,6	90,0	26,4	7,6	27,0	19,4	6,3	22,8	16,5
CAHUL	96,7	94,6	-2,1	23,4	26,5	3,1	21,0	20,8	-0,2
CANTEMIR	48,3	94,2	45,9	3,1	33,5	30,4	2,2	33,2	31,0
UTA GĂGĂUZIA	80,3	93,0	12,7	14,1	24,2	10,1	12,7	21,5	8,8
OCNIȚA	83,8	93,0	9,2	10,6	12,7	2,1	9,1	11,0	1,9
DONDUȘENI	61,2	66,6	5,4	5,8	14,0	8,2	5,8	9,2	3,4
FALEȘTI	54,8	100,0	45,2	9,3	29,2	19,9	4,5	24,9	20,4
UNGENI	61,3	90,2	28,9	10,4	20,9	10,5	7,1	19,9	12,8
GLODENI	65,5	95,0	29,5	8,6	39,3	30,7	8,0	32,0	24,0
FLOREȘTI	71,0	95,0	24,0	3,0	29,2	26,2	0,5	22,4	21,9
TELENEȘTI	61,3	100,0	38,7	6,0	45,8	39,8	5,3	44,4	39,1
ORHEI	41,9	82,7	40,8	3,8	28,5	24,7	3,8	24,2	20,4
REZINA	58,0	83,3	25,3	6,2	23,9	17,7	3,9	20,2	16,3
NISPORENI	61,2	97,4	36,2	12,1	37,9	25,8	10,1	30,4	20,3
BĂLȚI	56,0	72,2	16,2	21,7	32,6	10,9	16,2	30,4	14,2
LEOVA	71,0	100,0	29,0	7,7	64,0	56,3	7,7	47,9	40,2
HÎNCEȘTI	84,6	75,0	-9,6	5,1	13,8	8,7	3,0	13,1	10,1
Profilul de risc II									
Total, profil II, inclusiv în DASPF verificate în raioanele:	63,6	68,0	4,4	7,6	19,5	11,9	6,3	10,7	4,4
CIMIȘLIA	87,0	58,9	-28,1	7,0	16,6	9,6	5,5	5,1	-0,4
SINGEREI	77,4	65,8	-11,6	16,1	20,4	4,3	14,7	12,6	-2,1
CRIULENI	87,0	85,2	-1,8	9,5	19,1	9,6	5,3	9,3	4,0

Sursa: Raportul de activitate a Inspecției Sociale pentru anul 2015, date generalizate din rapoartele de inspecție a AS și APRA întocmite în anul 2016.

Datele expuse mai sus, relevă că în anul 2016, indicatorii specifici activității de inspecție au crescut semnificativ comparativ cu indicatorii realizați în anul 2015. Astfel, rata de depistare a iregularităților asociate prestațiilor sociale s-a majorat per total cu 19,5 puncte procentuale, față de rezultatele înregistrate în campania de inspecție din anul 2015 (selectarea aleatorie a cazurilor). Creșterea acestui indicator, preponderent s-a datorat aplicării profilului I, care a generat o rată a depistării iregularităților cu 26,4 puncte procentuale mai înaltă decât rezultatele selectării aliatorii a cazurilor. Urmare aplicării Profilului de risc nr.I, în unele DASPF (din raioanele menționate în tabel), acest indicator s-a majorat de circa 2 ori față de rezultatele anului precedent.

Pentru comparație se relevă că în anul 2014, indicatorul „Rata de depistare a iregularităților asociate prestațiilor sociale în proporție de 10 %”, a fost stabilit ca indicator legat de debursări pentru finanțarea Proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”, Inspecția Socială realizându-l la limită.

Dar cel mai evident caracterizează funcționalitatea profilului de risc, trendul ascendent al indicatorului - % sumei de iregularități stabilite de Inspecția Socială⁹. Per total acest indicator a crescut cu 17.2 puncte procentuale, sau cuantumul valoric al iregularităților depistate s-a triplat comparativ cu anul precedent. Ca și în cazul indicatorului menționat mai sus, se atestă o funcționalitate mai înaltă a Profilului de risc nr. I, sau urmare aplicării acestuia, % sumei de iregularități s-a majorat cu 19,4 puncte procentuale, față de rezultatele inspecției în baza selecției aliatorii. Cu toate acestea, a fost destul de eficientă și aplicarea Profilului nr. II, avându-se în

⁹ Calculată ca coraport dintre suma iregularităților stabilite de IS la suma total verificată.

vedere că % sumei iregularităților stabilite de Inspekția Socială s-a majorat de 2,6 ori față de rezultatele anterioare. Urmează de relatat și faptul că spre deosebire de alți indicatori reflectați în tabel, % sumei de iregularități stabilite de Inspekția Socială a crescut în toate DASPF verificate (fiind cuprins între 56,3 - 2,1 puncte procentuale). Îmbunătățirea acestui indicator s-a reflectat și la sporirea indicatorului - % sumei propuse spre restituire din suma total verificată.

Este evident că sporirea indicatorilor specifici activității de inspekție au condus la creșterea eficienței activității Inspekției Sociale, prin efectuarea unor inspekții mai cost-eficiente. Astfel, dacă în anul 2015, urmare activităților de inspekție a eșantionului selectat aleatoriu¹⁰, la fiecare leu cheltuit din buget a revenit -1,7 lei iregularități¹¹, apoi în anul 2016, la un leu utilizat¹² - 3,2 lei iregularități. Urmare aplicării profilului de risc performanța activității de inspekție în anul 2016 a crescut de aproximativ de 2 ori.

Un argument în plus care relevă eficiența aplicării profilului de risc este și faptul că în anul 2016, Inspekția Socială a înregistrat o economie de 170,8 mii lei la cheltuielile pentru deplasările efectuate în teritoriu, astfel planificând mijloace în sumă de 240,0 mii lei, efectiv a valorificat suma de 69,2 mii lei. Cheltuielile respective s-au diminuat cu 80,3 mii lei și în raport cu anul 2015.

1.4 Analiza pe tipuri de iregularități

În total, pe cele 1037 cereri inspectate au fost constatate 18 cazuri de iregularități, sau în mediu pe o cerere s-au depistat 1-2 nereguli. (Datele generalizate referitor pe tipuri de nereguli sunt expuse în Anexa nr.2). Analiza valorii financiare a tipurilor de iregularități s-a efectuat ținându-se cont de plățile diminuate de AS și APRA¹³ în sumă totală de 313,0 mii lei, astfel, valoarea neregulilor constituind 1639,6 mii lei (1952,6 mii lei -313,0 mii lei).

Sinteza generalizată pe tipuri de încălcări este prezentată în Tabelul nr. 4

Tabelul nr.4

N/ o	Iregularități (fraude /erori) privind:	nr. de iregular.	suma totală a iregul. (mii lei)	frecvența %	ponderea în suma totală %
1.	Statutul ocupațional de angajat și veniturile din salarizare	766	920,0	41,1	56,1
2.	Statutul de „angajat care realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” și venitul obținut din activitatea agricolă	262	360,6	14,1	22,0
3	Nedeclararea tuturor membrilor familiei sau a modificărilor intervenite în componența familiei	75	139,5	4,0	8,5
4.	Statutul de student și veniturile familiei din bursă	24	54,1	1,3	3,3
5.	Statutul de îngrijitor	5	14,7	0,1	0,9
6.	Compensația pentru transport și a compensațiilor pentru deservirea cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor	48	8,3	2,6	0,5
7.	Schimbarea locului de trai	18	12,6	1,0	0,8

¹⁰ Eșantion format din 1138 cazuri.

¹¹ Costurile operaționale ale inspekțiilor efectuate au constituit circa 400,0 mii lei¹¹ (cheltuite circa 1050 zile/om X costul unei zile/om - 380 lei), valoarea iregularităților - 681,0 mii lei.

¹² Costurile operaționale ale inspekțiilor efectuate au constituit circa 547,6 mii lei¹² (cheltuite circa 1165 zile/om X costul unei zile/om - 470 lei), valoarea iregularităților - 1726,5,0 mii lei

¹³ Suma de AS și APRA neachitată beneficiari a modificărilor intervenite în datele inițiale, precum și urmare a erorilor admise de factorii administrativi.

8.	Nedecararea modificărilor privind proprietatea și caracteristicile locuinței	256	24,9	13,8	1,5
9.	Alte erori care nu se încadrează în una din categoriile de mai sus	16	12,6	0,8	0,8
10.	Completarea greșită a fișei electronice de către asistentul social	138	40,0	7,4	2,4
11.	Erori legate de schimbul de date cu alte sisteme informaționale	136	50,2	7,3	3,1
12.	Erori de procedură	121	2,1	6,5	0,1
Total		1860	1639,6	100.0	100.0

1.4.1. Ireguliarități legate de statutul de angajat și veniturile provenite din salarizare

Similar situației constatate în anul 2015, în perioada de raportare o pondere semnificativă - 766 cazuri, sau 41,1% din numărul total de iregularități revin celor care vizează statutul ocupațional de angajat și veniturile din salarizare. Valoarea totală a iregularităților respective a însumat 920,0 mii lei, sau ceea ce constituie 56,1 la sută din suma totală.

Urmare analizei frecvenței iregularităților și impactului financiar al acestora s-a constatat că se definesc 3 subtipuri de iregularități, care sunt expuse în tabelul nr 5:

Tabelul nr.5

N/O	Subtipul iregularității	Nr. cazuri	Valoarea iregularit. (mii lei)
1.	Declararea incorectă a veniturilor din salarizare, nedecararea modificărilor veniturilor salariale intervenite pe parcursul perioadei de plată a AS și APRA	661	430,3
2.	Nedeținerea statutului ocupațional de angajat care realizează venituri salariale de către membrul familiei	16	146,7
3.	Nedecararea modificărilor privind pierderea statutului de angajat	89	343,0
total		766	920,0

Sursa : Date generalizate din Rapoartele individuale de inspecție

Analiza datelor din tabel relevă că predomină încălcările (661cazuri, sau 86,3% din numărul total) referitor la declararea incorectă a veniturilor din salarizare, sau la nedecararea modificărilor veniturilor salariale intervenite pe parcursul perioadei de plată a AS și APRA. Este semnificativă și valoarea la această componentă de iregularități, însumând 430,3 mii lei sau 46,7% din valoarea totală a iregularităților. Inspecția Socială menționează persistența acestor nereguli, fiind necesare măsuri prompte în vederea remedierii lor. În contextul expus se relevă că potrivit prevederilor pct.41 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social „solicitantul ajutorului social are obligația să comunice în scris reprezentantului direcției/secției asistență socială și protecție a familiei orice modificare intervenită în informația declarată inițial în cererea de acordare a ajutorului social, în termen de 10 zile de la data la care a intervenit modificarea”.

Prin urmare, în cazurile modificării veniturilor salariale a membrilor familiei, solicitantul/beneficiarul are obligația să comunice modificările intervenite reprezentanților structurilor teritoriale de asistență socială, prin prezentarea lunară a certificatului de salariu, ceea ce de fapt nu s-a realizat, astfel această cerință fiind neglijată. În rezultatul comunicării cu

asistenței sociali din teritoriu dar și cu unii beneficiari rezultă că ultimii întâmpină dificultăți referitor la respectarea normei regulamentare privind declararea lunară a veniturilor, prin depunerea unei noi cereri de AS și APRA, avînd în vedere că urmează să solicite lunar de la angajator eliberarea certificatului de salariu.

Al doilea subtip de iregularitate după semnificație ca număr și valoare, stabilite 89 cazuri în valoare de 343,0 mii lei, este că solicitantul/beneficiarul nu a comunicat despre disponibilizarea de la locul de muncă și pierderea statutului de „angajat” a membrilor familiei, prin urmare familia devenind neeligibilă pentru acordarea AS și APRA.

La fel, în cadrul misiunilor de inspecție au fost constatate 16 cazuri în valoare de 146,7 mii lei, cînd la data stabilirii dreptului la AS și APRA membrii familiei nu dețineau statutul de ”angajat”, în principal acest subtip de neregulă fiind admis ca rezultat:

- al eliberării de către angajatori a unor certificate care conțin date eronate referitor deținerea de către persoana solicitantă a statutului ocupațional de angajat care realizează venituri din salarizare;
- Nerealizării de către persoanele solicitante a veniturilor salariale, fără un temei legal acestea constituind ”0” lei.

Cauzele neregulilor:

Inspecția Socială menționează că încălcările descrise mai sus au fost cauzate de:

- a) dificultăți în aplicabilitatea normei regulamentare privind declararea lunară a veniturilor;
- b) superficialitate în exercitarea atribuțiilor funcționale de către persoane cu funcții de răspundere în cadrul DASPF în procesul de examinare și acceptare a certificatelor de salariu, anexate la cererile de AS și APRA;
- c) lipsa unei comunicări eficiente între asistentul social cu beneficiarii, care să asigure informarea celor din urmă cu privire la toate rigorile și responsabilitățile pentru declararea incorectă a statutului de angajat, a veniturilor, precum și a nedeclarării modificărilor intervenite pe parcursul perioadei de plată.

Inspecția Socială propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF :

1. Să asigure verificarea și corespunderea conținutului certificatului de salariu anexat la cererea de solicitare a AS și APRA la rigorile stipulate în Ghidul asistentului social;
2. Să intensifice rolul specialistului pentru administrarea AS și APRA în procesul de verificare a documentelor prezentate de către solicitant pentru stabilirea prestației sociale;
3. Să asigure o comunicare eficientă între asistenții sociali și beneficiari privind promovarea mesajelor referitoare la descurajarea cazurilor de iregularități.

Se propun MMPSF două modalități de remediere a problemelor legate de declararea lunară a modificărilor veniturilor salariale:

1. Să examineze posibilitatea dezvoltării opțiunilor funcționale ale SIAAS în vederea schimbului de date cu CNAS privind veniturile lunare obținute din salarizare de către beneficiarii de AS și APRA;
2. Reexaminarea prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social în aspectul ce ține de perioada relevantă pentru prezentarea modificărilor venitului salarial.

1.4.2. Iregularități privind statutul ocupațional „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” și venitul obținut din activitatea agricolă

Al doilea tip de iregularitate semnificativ atât prin numărul de cazuri stabilite, cât și prin valoarea financiară, se referă la statutul ocupațional „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” și a venitul obținut din activitatea agricolă. Astfel, în cadrul misiunilor de inspecție au fost constatate în total 262 cazuri de încălcare a normelor prudențiale referitor la acest tip de iregularitate, sau ceea ce constituie 14,1% din numărul total de iregularități stabilite. Valoarea neregulilor a însumat 360,6 mii lei, sau 22,0 % din valoarea totală.

Cazurile consemnate de inspecție pot fi grupate în 3 subtipuri de iregularități care sunt expuse în tabelul nr.6:

Tabelul nr.6

N/O	Subtipul iregularității	Nr. cazuri	Valoarea iregularit. (mii lei)
1.	Membrul familiei nu deține statutul ocupațional „realizează venituri din activități de folosirea terenurilor agricole din extravilanul localităților	26	286,9
2.	Certificatul eliberat de APL conține date incorecte	176	56,9
3.	Beneficiarul a declarat date incorecte/incomplete în cerere privind suprafața terenului deținut	58	16,8
Total		268	360,6

Sursa : Date generalizate din Rapoartele individuale de inspecție

În cuantum valoric cele mai semnificative sunt iregularitățile legate de lipsa statutului ocupațional „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor agricole” a membrilor familiei beneficiare, astfel în cadrul inspecțiilor fiind stabilite 26 cazuri de iregularități de astfel gen, valoarea cărora a însumat 286,9 mii lei, sau 79,6 % din valoarea totală a neregulilor.

Aceste nereguli s-au produs dat fiind că:

- familia a transmis în arendă terenul deținut și potrivit art.6 din Legea nr.198 din 15.05.2003¹⁴, titlul de folosință asupra terenului a trecut de la proprietarul terenului la arendaș, prin urmare solicitantul sau membrul familiei beneficiare nu „realizau venituri din activități legate de folosirea terenurilor agricole”;
- membrul familiei declarat cu statut „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor agricole”, nu avea terenuri în proprietate sau folosință.

Ca număr de iregularități, ponderea revine celor cauzate de către Primărie, prin eliberarea certificatelor care conțin date incorecte/incomplete privind suprafața și bonitatea terenului deținut de familia beneficiară de AS și APRA. Astfel, în cadrul misiunilor de inspecție fiind verificate datele din Registrul funciar deținut de Primărie, care cuprinde evidența juridică a terenurilor aflate în proprietate sau folosință locuitorilor comunei/satului respectiv au fost depistate 176 cazuri în care datele din certificatul eliberat de Primărie erau deferite decât cele reflectate în Registru. Utilizarea datelor incorecte la calcularea veniturilor din activitatea agricolă

¹⁴ Legea nr.198 din 15.05.2003 „Cu privire la arenda în agricultură” (cu modificările ulterioare)

pentru familiile beneficiare de prestații sociale, a condus la comiterea fraudelor/erorilor în sumă totală de 56,9 mii lei.

Un număr semnificativ de erori (fraude) au fost admise și de către beneficiarii prestațiilor sociale. Astfel, se atestă că solicitanții/ beneficiarii au indicat în cerere alte date decât cele stipulate în certificatul eliberat de APL, sau au denaturat datele referitor la statutul terenului, terenul din extravilan cu statut de grădină reflectându-se greșit, ca teren agricol. În cadrul misiunilor au fost consemnate 58 cazuri de fraudă/eroare de astfel gen, valoarea cărora a constituit 16,8 mii lei.

Inspekția Socială constatată că principalele cauze care duc la comiterea acestor iregularități sunt:

- a) lipsa unui formular unic cu cerințe prestabilite referitor la confirmarea dreptului asupra terenurilor deținute de familie, care ar defini datele necesare de reflectat în certificatele eliberate de primărie și ar responsabiliza inginerii cadastrali la completarea acestora;
- b) interpretarea neunivocă a prevederilor legale de către asistenții sociali a statutului „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” pentru cazurile când deținătorii de terenuri agricole le-au transmis în arendă, fapt condiționat de ambiguitățile existente la aplicabilitatea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, acesta nereglementând semnificația noțiunii ”activități legate de folosirea terenurilor”;
- c) neverificarea de către asistenții sociali a datelor indicate în cerere de către beneficiari și concordanța lor cu datele certificatelor eliberate de Primărie.

**Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:**

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF :

- a) Să aplice cu exactitate recomandările stipulate în Ghidul asistentului social, în aspectul ce ține de examinarea documentelor care confirmă statutul „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor”;
- b) Să nu accepte statutul „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor” pentru membrii familiei care au transmis integral în arendă terenul agricol.
- c) Să asigure stipularea în fișa postului a asistentului social și specialistului pentru administrarea AS și APRA a obligațiunii funcționale privind verificarea corespunderii datelor indicate în cerere cu datele din documentele anexate la aceasta.

Propuneri către MMPSE:

Efectuarea modificărilor în Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social privind:

- definirea clară a statutului „realizează venituri din activități legate de folosirea terenurilor”;
- elaborarea unui formular unic cu cerințe de confirmare a datelor privind terenul de pe lângă casă și terenul agricol deținut de familie, inclusiv privind bonitatea acestora.

1.4.3. Iregularități legate de nedeclararea tuturor membrilor familiei sau a modificărilor intervenite în componența familiei:

O iregularitate destul de semnificativă rămâne a fi declararea eronată de către solicitant/beneficiar a tuturor membrilor prezenți în familie precum și a modificărilor intervenite pe parcurs. Deși ponderea cazurilor de iregularități de astfel gen, din numărul total de iregularități s-a micșorat cu 3,1 puncte procentuale (în anul 2015 -7,1 %, anul 2016 - 4%), acest aspect rămâne în continuare unul destul de vulnerabil în procesul de achitare a prestațiilor sociale, având în vedere fenomenul legat de migrația populației din Republica Moldova peste hotarele țării. În acest context inspecțiile efectuate au constatat că:

- în 15 cazuri, solicitantul nu a indicat toți membrii familiei în cererea pentru acordarea ajutorului social, valoarea fraudei/erorii constituind suma de **71,7 mii lei**;

- în 60 de cazuri nu s-a comunicat despre modificarea componenței familiei, cauzându-se fraude/ erori în sumă totală de **67,8 mii lei**.

În așa mod, în total, au fost stabilite **73 cazuri** de nereguli, valoarea totală a acestui tip de fraudă/eroare însumând **139,5 mii lei**, sau ceea ce constituie 8,5 % din valoarea totală a iregularităților.

De asemenea, în rezultatul inspecțiilor efectuate în anul 2016 s-au constatat cazuri când solicitantul/ membrul familiei beneficiare de AS și APRA cu statutul ocupațional de șomer, la un interval de 3-4 zile de la depunerea cererii a plecat peste hotarele țării, fără a comunica despre modificările intervenite în componența familiei. Persoanele plecate peste hotarele țării s-au aflat în evidența ATOFM o perioadă 60 zile calendaristice, beneficiind neîntemeiat de ajutorul de șomaj pe parcursul la 2-3 luni.

Printre principalele cauze identificate de Inspecție, care au condus la iregularitatea respectivă se enumeră:

- a)** lipsa unor proceduri în cadrul DASPF pentru a evalua categoriile de beneficiari pasibile riscului respectiv de iregularitate, cu stabilirea obligativității față de asistenții sociali de a efectua anchete sociale la acordarea dreptului de AS și APRA;
- b)** acțiuni insuficiente din partea asistenților sociali privind promovarea mesajelor informative cu privire la responsabilitatea beneficiarilor de a comunica modificările intervenite pe parcurs în circumstanțele familiei.

În Raportul anual pe activitate a Inspecției Sociale pe anul 2015 au fost înaintate recomandări de minimizare a riscurilor legate de producerea iregularității respective, însă DASPF nu au întreprins măsurile necesare în vederea implementării acestora.

Inspecția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF:

- a)** să elaboreze și implementeze procedura de evaluare a categoriilor de beneficiari cu risc sporit de modificare a componenței familiei și să efectueze în mod obligatoriu vizite la domiciliu, cu întocmirea anchetelor sociale pentru familiile respective;
- b)** Promovarea mesajelor informative cu privire la responsabilitatea beneficiarilor pentru nedeclararea corectă a componenței familiei sau a modificărilor intervenite pe parcurs.

1.4.4. Iregularități legate de nedeclararea schimbării locului de trai

O altă iregularitate care de asemenea ține de fenomenul migrației este că familia beneficiară de AS și APRA și-a schimbat locul de trai și nu a comunicat regulamentar această schimbare. Potrivit prevederilor art.12 din Legea cu privire la ajutorul social în asemenea cazuri are loc încetarea plății de AS și APRA. În cadrul verificărilor efectuate au fost constatate **18 cazuri** când familia nu locuia pe adresa indicată în cerere, valoarea rezultată din aceste nereguli însumând **12,6 mii lei**. Comparativ cu anul precedent (anul 2015), constatările de inspecție denotă o frecvență mai scăzută a tipului respectiv de neregulă.

Principala cauză care determină producerea acestei nereguli este nivelul scăzut de responsabilitate din partea beneficiarilor de AS și APRA privind declararea modificărilor intervenite în familie.

Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF:

Promovarea mesajelor informative privind responsabilizarea beneficiarilor în vederea declarării schimbării locului de trai

Propuneri MMPSE

Promovarea operării unor completări a cadrului normativ pentru introducerea aplicării sancțiunilor administrative față de beneficiarii care nu declară schimbarea locului de trai.

1.4.5. Iregularități legate de statutul de student și veniturile din bursă

Multiple iregularități au fost constatate referitor la statutul ocupațional de student și veniturile din bursă. Verificările efectuate de IS au scos în evidență **7 cazuri** când membrul familiei s-a declarat cu statut de student, Inspekția Socială constatând că de fapt persoana nu desfășura studii de învățământ, prin urmare familia nefiind eligibilă pentru plata AS și APRA în sumă de **49,7 mii lei**. Concomitent s-au stabilit 17 cazuri de nedeclarare a veniturilor din bursă de către familia beneficiară de prestații sociale, plățile de AS și APRA achitate ilegal constituind **4,4 mii lei**.

Cauza acestei iregularități este că beneficiarii nu sunt suficient de informați referitor la obligativitatea modificărilor intervenite în statutul ocupațional de student.

Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF:

Promovarea mesajelor informative cu privire la responsabilitatea beneficiarilor privind declararea modificărilor intervenite în deținerea statutului ocupațional sau a veniturilor din bursă.

1.4.6. Ireguliarități legate de nedeclararea veniturilor din compensația pentru transport și a compensației pentru deservirea cu transport a persoanelor cu dezabilități ale aparatului locomotor

Comparativ cu anul precedent (anul 2015), Inspekția Socială a constatat o micșorare a numărului încălcărilor ce țin de declararea veniturilor din compensația pentru transport și a compensației pentru deservirea cu transport a persoanelor cu dezabilități ale aparatului locomotor. Acest fapt atestă o monitorizare mai eficientă din partea DASPF a veniturilor respective declarate de beneficiari în procesul de solicitare a prestațiilor sociale. Dacă, în anul 2015 acestei iregularități îi reveneau 26% din numărul total a cazurilor de nereguli, în anul 2015 - 2,6% (48 cazuri în sumă de 8,3 mii lei), sau % neregulilor micșorându-se de 10 ori. În același timp, Inspekția Socială relevă că sunt necesare în continuare măsuri de remediere a acestor încălcări. Astfel, în procesul de extindere a SIAAS ar fi oportun de încorporată funcționalitatea de calculare automatizată a venitului din compensația pentru transport la venitul global mediu lunar al familiei.

**Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:**

Propuneri către MMPSE:

Extinderea funcționalităților SIAAS privind migrarea automatizată în cererea de AS a datelor cu privire la veniturile din compensația pentru transport și din compensația pentru deservirea cu transport a persoanelor cu dezabilități ale aparatului locomotor.

1.4.7. Ireguliarități ce țin de proprietate și caracteristicile locuinței

Un număr mare de iregularități au fost constatat în cadrul vizitelor efectuate la domiciliul beneficiarului, stabilindu-se că aceștia nu au comunicat modificările intervenite în deținerea obiectelor durabile. Astfel, au fost constatate **29 cazuri**, când datele din cerere referitor la bunurile deținute nu corespundeau cu datele stabilite în cadrul vizitei la domiciliu, iar modificările efectuate în cerere au dus la depășirea indicatorului proxy, astfel familia devenind neeligibilă pentru a beneficia de AS și APRA. Valoarea neregulilor respective a însumat **24,0 mii lei**.

La fel, au fost constatate **181 cazuri** când datele din cerere referitor la bunurile și utilitățile deținute nu corespundeau cu datele stabilite în cadrul vizitei la domiciliu, însă deși aceste date au modificat scorul proxy, acesta nu a fost depășit, prin urmare aceste nereguli nu au avut impact asupra dreptului la acordarea prestației sociale. Tot în cadrul verificării corectitudinii datelor declarate de către beneficiari cu privire la proprietate, IS a constatat **46 cazuri** de nedeclarare a modificărilor în deținerea animalelor domestice.

Cauza iregularității constă în lipsa de responsabilizare din partea beneficiarilor privind declararea modificărilor în deținerea proprietății.

**Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:**

Recomandări responsabililor din cadrul DASPF:

Asigurarea unei comunicări eficiente cu beneficiarii și promovarea mesajelor informative privind responsabilitatea pentru corectitudinea datelor declarate referitor la proprietate și caracteristicile acesteia, precum și a modificărilor intervenite pe parcurs.

1.4.8. Nereguli privind completarea fișei electronice în SIAAS

O iregularitate consistentă depistată de către Inspekția Socială în cadrul misiunilor se referă la introducerea greșită în SIAAS a datelor din cererea de pe format de hîrtie de către asistentul social. Deși, Inspekția Socială în permanență menționează despre iregularitățile respective nu se constată o ameliorare a situației respective. Această iregularitate conduce la stabilirea incorectă a cuantumului AS și APRA, atît în favoarea beneficiarului (plata prestației fiind mai mare), cît și în defavoarea acestuia, fiindu-i stabilită o prestație diminuată. În total, în cadrul misiunilor de inspekție au fost stabilite **138 cazuri** de introducere greșită a datelor în SIAAS, sau ceea ce constituie din numărul total de iregularități. Urmare acestor nereguli s-au achitat nejustificat unor beneficiari plăți de AS în valoare de **47,6 mii lei**, concomitent alții fiind lipsiți de plată prestațiilor sociale în sumă de **7,6 mii lei**. Aceste iregularități vor fi remediate prin implementarea unei noi modalități de depunere a cererii de AS, aceasta fiind completată electronic de către asistentul social și semnată de către solicitant.

Cauza iregularității constă în erorile admise de factorul uman: responsabilitatea scăzută în exercitarea atribuțiilor funcționale de către unii asistenți sociali, precum și controlul insuficient a datelor din cererile admise în plată din partea specialistului în administrarea AS și APRA.

Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Propuneri către MMPSE:

Promovarea unui noi modalități de depunere a cererii pentru ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului în format electronic/telefonic.

1.4.9. Erori legate de schimbul de date cu alte sisteme informaționale

Deși s-au întreprins măsuri de implementare a unui nou web-serviciu privind preluarea datelor în SIAAS din baza de date a CNAS-ului, acest proces necesită în continuare o atenție sporită din partea utilizatorilor, Inspekția Socială semnalând persistența unor erori. Astfel, similar anului precedent (anul 2015), în anul de raportare, au fost stabilite cazuri cînd la calcularea venitului global mediu lunar al familiei beneficiare de AS și APRA nu întotdeauna s-a asigurat corectitudinea și plenitudinea datelor importate cu privire la toate tipurile de pensii și prestații sociale, ceea ce a condiționat stabilirea și achitarea nejustificată a unor prestații sociale. În mare parte, aceste nereguli se refereau la perioada anterioară implementării unui nou web-serviciu, dar, totuși există erori și după punerea acestuia în aplicare.

La fel, au fost stabilite erori și în preluarea și procesarea datelor din sistemul informațional al ANOFM, care se referă atît la corectitudinea datelor privind statutul de șomer a membrilor familiei beneficiare de AS, cît și la calcularea veniturilor din prestațiile pentru șomeri, inclusiv din bursa achitată în perioada formării profesionale a acestora.

Inspekția Socială
propune următoarele măsuri de remediere a iregularităților constatate:

Propuneri către DASPF:

1. Monitorizarea plăților de AS și APRA și verificarea corectitudinii majorării/diminuării acestora fără argumentări, comparativ cu perioada anterioară;

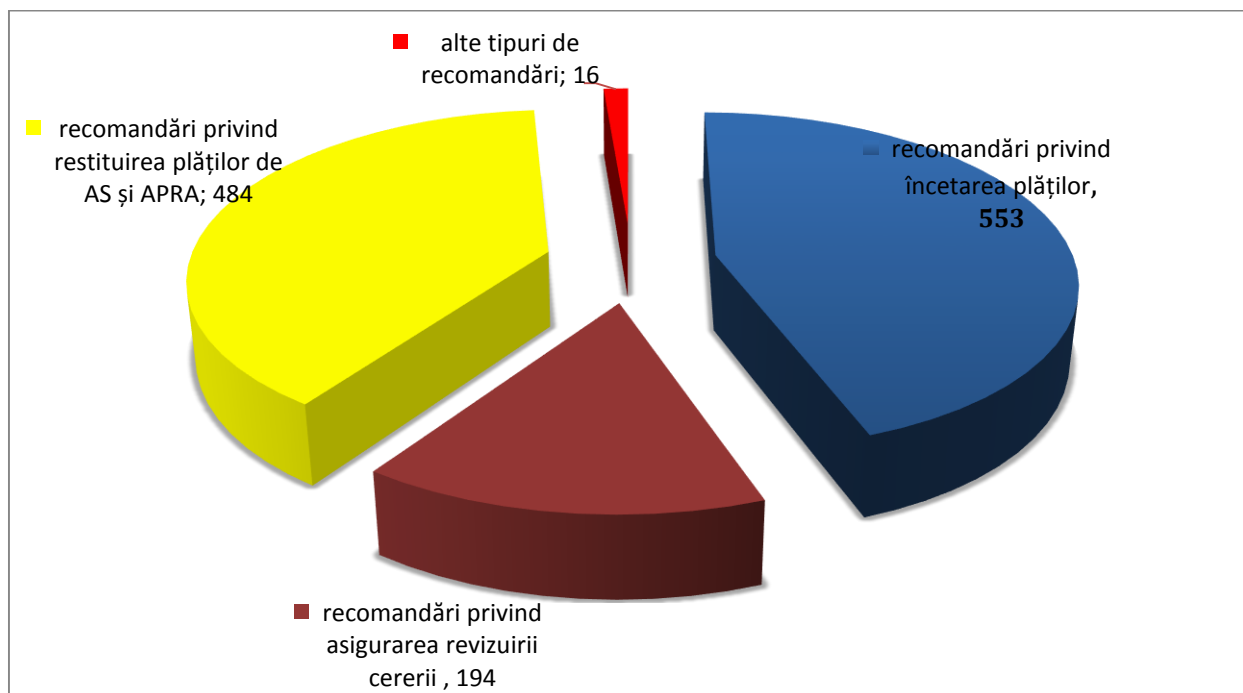
2. Informarea MMPSE referitor la cazurile de erori admise la calcularea lunară a mărimii de AS și APRA achitată beneficiarilor.

1.5. Monitorizarea implementării recomandărilor de inspecție

Procesul de monitorizare vine să încurajeze implementarea eficace a recomandărilor de către entitățile inspectate, având ca scop principal îmbunătățirea și racordarea la prevederile legale a procesului de stabilire și acordare a ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului.

În vederea remedierii neregulilor constatate în urma inspectării celor 1037 cereri, Inspekția Socială a formulat 1247 recomandări expuse în Rapoartele individuale de inspecție.

Structura recomandărilor înaintate de Inspekția Socială se prezintă în următoarea figură:

Sursa: Datele generalizate din rapoartele individuale

Datele din diagramă relevă că în temeiul recomandărilor înaintate de Inspekția Socială, structurile teritoriale de asistență socială inspectate urmau să întreprindă măsuri privind încetarea plăților pentru 553 cereri de AS și APRA.

Potrivit datelor prezentate de DASPF, rezultă că s-a asigurat încetarea a 547 cereri, s-au cea ce constituie 99% din numărul total. De o disciplină executorie înaltă au dat dovadă DASPF și la revizuirea a 194 cereri de AS și APRA, realizând integral executarea recomandărilor înaintate de Inspekția Socială.

O situație mai precară se înregistrează la asigurarea restituirii de la beneficiari a AS și APRA achitat ilegal. Inspekția Socială a înaintat 484 recomandări privind asigurarea restituirii sumei **de 1378,6 mii lei**, sau ceea ce constituie 70,6% din suma totală stabilită de Inspekția Socială ca achitată nejustificat.

Datele¹⁵ pe DASPF referitor la sumele de AS și APRA înaintate spre restituire și efectiv restituite sunt expuse în tabelul nr.7:

¹⁵ Datele sunt relatate la situația din 15.05.2017

Tabelul nr.7

Nr. d/o raioane	S/DASPF	Suma achitată nejustificat unor beneficiari (mii lei)	Suma propusă spre restituire (mii lei)	Suma rambursată (mii lei)	Rata rambursării (%)	Sold (mii lei)
1	2		5	6	7	8
1	Șoldănești	2.3	2.2	0.9	40.9	1.3
2	Dubăsari	2.1	0.7	0.7	100.0	0
3	Cimislia	50.9	15.5	14.8	95.5	0.7
4	UTA Găgăuzia	251.5	224.2	117.6	52.5	106.5
5	Ocnîța	42.8	37.1	25.6	69.0	11.5
6	Dondușeni	55.4	36.4	16.0	44.0	20.4
7	Glodeni	120.0	97.6	23.2	23.7	74.4
8	Rezina	59.8	50.6	22.3	44.0	28.3
9	Fălești	240.0	47.4	12.1	25.5	35.3
10	Florești	46.1	35.8	2.8	7.8	33
11	Orhei	70.0	59.7	19.5	32.6	40.2
12	Ungheni	86.9	78.6	8.3	10.6	70.3
13	Nisporeni	185.5	148.7	31.1	20.9	117.6
14	Cantemir	83.2	82.4	56.7	68.8	25.7
15	Hîncești	13.2	12.5	10.1	80.8	2.4
16	Bălți	35.4	33.0	6.9	20.9	26.1
17	Telenești	73.4	68.8	13.2	19.1	55.6
18	Leova	45.4	34.0	7.3	21.4	26.7
19	Cahul	138.1	108.3	17.1	15.8	91.2
20	Sîngerei	265.1	163.5	23.4	14.3	140.1
21	Criuleni	85.2	41.6	0.0	0	41.6
	Total	1952.2	1378.6	429.6	31.1	949.0

Datele din tabel relevă că din suma total înaintată spre restituire de Inspekția Socială (1378.6 mii lei) s-a asigurat restituirea AS și APRA în sumă de 429 mii lei, sau ceea ce reprezintă 31.1%. Comparativ cu perioada anilor precedenți nivelul de restituire a crescut, astfel față de anul 2015-2016, respectiv cu 12,9 și 23,1 puncte procentuale. Cu toate acestea, Inspekția Socială constată că nivelul de restituire a mijloacelor de la beneficiari este unul destul de modest.

Unele DASPF, la care au fost constatate cele mai importante sume de AS achitate nejustificat înregistrează un nivel scăzut de restituire a prestațiilor de la beneficiari. Cel mai scăzut nivel de restituire se înregistrează la DASPS din raioane: Criuleni - 0%; Florești-7,8% Ungheni - 10,6% Sîngerei-14%, Nisporeni-20,9 % etc. O informație amplă privind nivelul de implementare a recomandărilor de către DASPF este expusă în Anexa nr.3.

Cele menționate denotă un nivel scăzut de responsabilitate și pasivitate din partea DASPF privind restituirea fondurilor publice utilizate în condiții ilegale. Reiterăm că, Inspekția nu are nici o pârgă de sancționare a persoanelor responsabile de implementarea recomandărilor înaintate, în aceste condiții fiind necesară completarea Codului contravențional cu prevederea potrivit căreia neexecutarea recomandărilor înaintate de Inspekția Socială ar atrage răspunderea contravențională.

Capitolul II. IREGULARITĂȚI ÎN ACORDAREA SERVICIILOR SOCIALE

2.1 Aspecte generale

În perioada anului 2016, s-a aplicat o nouă abordare de planificare a misiunilor de inspecție a serviciilor sociale. Strategia Inspecției Sociale pe acest domeniu a fost de a realiza inspecții mai complexe pe anumite servicii sociale, care potrivit rezultatelor inspecțiilor anterioare au fost cele mai afectate de iregularități, precum și fiind planificate inspecții la unele entități, în temeiul petițiilor parvenite la Inspecția Socială.

Astfel, conform competențelor stabilite de Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspecției Sociale, precum și Planul activității de inspecție pe anul 2016, Inspecția Socială a efectuat 19 misiuni de inspecție asupra modului de aplicare corectă și unitară a legilor și a altor acte normative care reglementează acordarea serviciilor sociale.

În cadrul misiunilor de inspecție au fost supuse verificărilor:

- Serviciul social „Asistența personală” din cadrul DASPF Anenii Noi, Criuleni, Căușeni, Ștefan Vodă, Florești, Hîncești, Orhei, Basarabeasca, Rîșcani, Glodeni, Telenești, Nisporeni;
- Serviciul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități din cadrul DASPF Anenii Noi, Criuleni, Căușeni, Ștefan Vodă, Florești, Hîncești, Orhei, Basarabeasca, Rîșcani, Glodeni, Telenești, Nisporeni;
- Implementarea recomandărilor Inspecției Sociale înaintate în urma inspecțiilor anterioare a serviciului de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități, de către DASPF Cimișlia și DASPF Dubăsari;
- Casa comunitară pentru copii în situații de risc din cadrul DASPF Ialoveni;
- Centrul de plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități „Casa Noastră” din s. Susleni, r-l Orhei;
- Serviciul social „Locuință protejată” din cadrul DASPF Călărași ;
- Centrul de plasament temporar al copiilor în situație de risc „Azimut”, orașul Soroca;
- Centrul de reabilitare și protecție socială a copiilor în situație de risc "Пламъче" din orașul Taraclia.

Serviciile sociale inspectate pe parcursul anului 2016 au cuprins:

- Serviciul social "Asistență personală";
- Serviciul de evidență și distribuire a biletelor de recuperare/reabilitare persoanelor în vârstă și cu dizabilități;
- Centrul de plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități;
- Centrul de plasament temporar al copiilor în situații de risc;

- Casa comunitară pentru copii în situații de risc;
- Centrul de reabilitare și protecție socială a copiilor în situație de risc;
- Serviciul social „Locuință protejată”.

În rezultatul misiunilor de inspecție efectuate au fost elaborate și aprobate 35 rapoarte - care conțin rezultatele inspecției privind serviciul social inspectat sau entitatea (după caz).

În compartimentele ulterioare ale prezentului compartiment se prezintă o sinteză a principalelor nereguli și abateri constatate în cadrul celor 19 misiuni de inspecție, pe fiecare serviciu social inspectat.

2.2. Serviciul social ”Asistență personală”

2.2.1. Constatări de ordin general

Serviciul social „Asistență personală” este un serviciu social specializat, instituit prin decizia autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea.

Scopul Serviciului este de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, în vederea favorizării independenței și integrării lor în societate, în domeniile: protecție socială, asistență medicală, muncă, instructiv-educativ, informațional, acces la infrastructură, etc.

Potrivit prevederilor Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.314 din 23.05.2012, cu modificările ulterioare (în continuare Regulament-cadru), obiectivele Serviciului sînt:

- 1) oferirea unor servicii de asistență și îngrijire flexibile, centrate pe persoană, care să îmbunătățească calitatea vieții și independența persoanelor cu dizabilități severe;
- 2) facilitarea accesului la educație și încadrare în câmpul muncii;
- 3) prevenirea instituționalizării persoanelor cu dizabilități;
- 4) sprijinirea beneficiarilor să mențină și să dezvolte relații sociale în familie și comunitate.

Pe parcursul anului 2016, Inspecția Socială a verificat Serviciul social „Asistență personală” în cadrul DASPF Anenii Noi, Criuleni, Căușeni, Ștefan Vodă, Florești, Hîncești, Orhei, Basarabeasca, Rîșcani, Glodeni, Telenești și Nisporeni.

! Iregularitățile constatate și concluzii principale

➤ ***Inspecția Socială a constatat faptul că în cadrul unor autorități publice locale de nivelul doi nu a fost creat oficial Serviciul ”Asistență personală”.*** Astfel, în raionul Rîșcani, Serviciul social „Asistență personală” își desfășoară activitatea din anul 2013, activînd fără emiterea unei decizii a Consiliului raional Rîșcani, fapt ce contravine prevederilor pct. 2 al Regulamentului-cadru, care menționează că „Serviciul social „Asistență personală” este un serviciu social

specializat, instituit prin decizia autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea și ale municipiului Bălți”.

➤ ***O încălcare caracteristică mai multor DASPF teritoriale ține de respectarea procedurii de admitere a beneficiarilor în Serviciul „Asistență personală”.*** Astfel, contrar regulamentelor proprii de organizare și funcționare a Serviciului social „Asistență personală”, care prevăd că: *”Pentru a solicita admiterea în Serviciu, persoana cu dizabilități sau, după caz, reprezentantul său legal depune o cerere scrisă la unitatea de asistență socială sau direct la prestatorul de Serviciu din raza teritorială a domiciliului sau a reședinței sale”*, s-a constatat lipsa cererilor beneficiarilor privind admiterea în Serviciu în cadrul DASPF Căușeni – 52 cazuri, DASPF Criuleni – 5 cazuri; DASPF Hîncești – 6 cazuri.

➤ ***O deficiență comună mai multor DASPF teritoriale ține de procedura de admitere a beneficiari în Serviciul „Asistență personală”.***

- DASPF Criuleni, DASPF Glodeni, DASPF Nisporeni și DASPF Orhei nu au stabilită o procedură clară de selectare și de admitere a noilor beneficiari în Serviciu, contrar Standardului 2 ”Admiterea în serviciu”, pct. 7 din Standardele minime de calitate, care menționează că: *”Procedura de admitere conține: modul de depunere și înregistrare a cererii solicitantului; criteriile de eligibilitate; procedura de luare a deciziei de admitere; modalitatea de contestare a deciziei”*. Din cauza lipsei unei proceduri de admitere a beneficiarilor în Serviciu, în procesul inspectării nu a fost posibil de identificat criteriile care au stat la baza selectării și admiterii noilor beneficiari în Serviciu;

➤ În cadrul DASPF Căușeni a fost constatat că în 13 cazuri, acordul de colaborare dintre beneficiar și Șeful Serviciului a fost semnat abia peste un an de la emiterea deciziei de admitere a beneficiarilor în serviciu de către șeful direcției, fiind încălcate prevederile pct. 36 al Regulamentului-cadru, care menționează că: *„Acordul cu beneficiarul este semnat în termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la data emiterii deciziei privind acceptarea beneficiarului în Serviciu”*;

➤ În cadrul DASPF Glodeni, la admiterea tuturor celor 32 de beneficiari în Serviciu, nu a fost emisă de către prestatorul de serviciu (șeful DASPF Glodeni), decizia(ordinul) de admitere a beneficiarilor, fiind încălcate prevederile pct. 28 al Regulamentului-cadru, care menționează că: *„În cadrul evaluării necesităților de asistență a solicitantului, prestatorul de Serviciu verifică respectarea condițiilor de eligibilitate a solicitantului și emite o decizie privind acceptarea sau neacceptarea în Serviciu. În termen de 3 zile lucrătoare, prestatorul de Serviciu comunică decizia luată solicitantului sau, după caz, reprezentantului său legal”*;

➤ În cadrul DASPF Nisporeni registrul de evidență a cererilor solicitanților se completează din luna iunie anul 2016, astfel nu a fost posibil de stabilit câte persoane au solicitat și câte au fost admise în Serviciu de la crearea serviciului „Asistență personală” în anul 2013 și până prezent. Menționăm că în cadrul DASPF Orhei registrul de evidență a solicitanților nu este completat din anul 2015, astfel nu a fost posibil de stabilit câte persoane se află în prezent în lista de așteptare pentru a fi admise în Serviciu.

➤ ***O încălcare gravă comisă de DASPF constă în încadrarea în Serviciul „Asistență personală” a persoanelor care beneficiază de alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere în baza Legii nr. 499 din 14.07.1999.***

Au fost admise în serviciu persoane care beneficiau de alocație pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, fără a se asigura că acestor persoane li s-a încetat plata alocației respective de către CNAS, fiind încălcate prevederile Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului Social ”Asistență Personală”. Astfel de nereguli au fost constatate în următoarele DASPF teritoriale: DASPF Anenii Noi - 38 cazuri, plata necuvenită a alocației fiind în sumă de 154 852 lei; DASPF Ștefan Vodă, 5 cazuri – 6308 lei; DASPF Căușeni, 12 cazuri – suma de 22 592 lei; DASPF Florești, 27 cazuri – suma de 469 267 lei; DASPF Hîncești, 2 cazuri – 1975 lei; ; DASPF Glodeni, 16 cazuri – 61 262 lei; DASPF Nisporeni, 14 cazuri – 71 981 lei; DASPF Basarabeasca, 6 cazuri - 3003 lei; DASPF Orhei, 32 cazuri – 554 425 lei; DASPF Rîșcani, 7 cazuri – 8180 lei; DASPF Telenești, 18 cazuri - 21 297 lei.

Suma totală de alocații pentru îngrijire, însoțire și supraveghere achitată nelegitim de către CNAS a constituit 1 mln. 375 mii 142 lei.

La data de 31.12.2016 a fost restituită suma de 116 767 lei. Suma de 1 258 375 lei este în proces de restituire pe contul CNAS.

➤ ***O altă încălcare gravă ține de încadrarea ilegală a beneficiarilor în Serviciu, care nu întrunesc criteriile stabilite de pct. 4 din Regulamentul-cadru.*** A fost constatată încadrarea nelegitimă în Serviciu, de către DASPF Glodeni, a unei persoane neeligibile, cu grad accentuat de dizabilitate, cu începere de la 01.10.2014. Persoana dată nu întrunește criteriile stabilite de pct. 4 din Regulamentul-cadru, care prevede că: „beneficiari ai Serviciului – persoane cu dizabilități severe, inclusiv copii cu dizabilități severe, care îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite în Instrucțiunea anexată la prezentul Regulament”. Urmare a încadrării ilegale în Serviciu a acestei persoane neeligibile, au fost prestate necuvenit servicii de către asistentul personal în perioada octombrie 2014 – octombrie 2016. Prejudiciul adus statului în urma prestării ilegale a Serviciului constituie suma de 54 407 lei.

➤ ***Majoritatea DASPF supuse inspecției nu au respectat Regulamentele proprii de organizare și funcționare a Serviciului social „Asistență personală”, Standardele minime de calitate pentru Serviciul social „Asistență personală”¹⁶, neefectuînd evaluarea complexă a beneficiarilor Serviciului și nerealizînd revizuirea planurilor individualizate de asistență. Astfel de cazuri au fost depistate în cadrul DASPF Anenii Noi, DASPF Căușeni, DASPF Criuleni, DASPF Glodeni, DASPF Hîncești, DASPF Nisporeni și DASPF Orhei.***

¹⁶ Hotărârea Guvernului nr. Pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate

➤ *Nu s-a asigurat din partea responsabililor DASPF o monitorizare corespunzătoare a activității desfășurate de asistenții personali, inclusiv pentru a identifica și probleme cu care aceștia se confruntă, nefiindu-le acordat suportul necesar prin efectuarea unor instruiți specializate.* Astfel,

- Șefii Serviciului „Asistență personală” nu monitorizează prestarea Serviciului, în conformitate cu planul individualizat de asistență, efectuând un minimum de vizite la domiciliul beneficiarilor și nu întocmesc rapoarte de monitorizare. Astfel de iregularități au fost constatate în DASPF Căușeni, DASPF Criuleni, DASPF Orhei și DASPF Telenești.
- În conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru, prestatorul de Serviciu este obligat să organizeze instruiți inițiale pentru asistenții personali angajați. Inspecția Socială a constatat că DASPF Criuleni nu a organizat cursuri de instruire pentru asistenții personali angajați, contrar prevederilor Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului social Asistență Personală și a Standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012.
- În cadrul DASPF Florești, pentru 15 asistenți personali, angajați în perioada anilor 2013 – 2014, au fost organizate cursuri de instruire inițială abia în luna mai 2015. Aceste activități contravin prevederilor pct. 38 al Regulamentului-cadru, în care se menționează că: *„În urma constatării eligibilității candidatului pentru funcția de asistent personal, prestatorul de Serviciu organizează cursul de instruire inițială a candidatului respectiv”* și pct. 39 din Regulamentul-cadru : *„După terminarea cursului de instruire inițială de către candidatului pentru funcția de asistent personal, prestatorul de Serviciu încheie cu acesta contractul individual de muncă”*.
În cadrul DASPF Glodeni, a fost constatat că pentru 32 asistenți personali angajați în anii 2014 -2016, cursurile de instruire inițială au fost organizate abia în luna octombrie 2016.
În cadrul DASPF Orhei pentru **44 persoane**, angajate în calitate de asistenți personali în anii 2013-2014, prestatorul de Serviciu a organizat cursuri de instruire inițială abia în perioada 3-5 august 2015.
DASPF Hîncești, pentru 7 persoane, angajate în calitate de asistenți personali în anul 2016, nu a organizat cursuri de instruire inițială, fapt ce contravine prevederilor pct. 38 al Regulamentului-cadru.

➤ *Încălcări procedurale au fost admise la angajarea și gestionarea personalului serviciului.*
Astfel:

- DASPF au angajat persoane în calitate de asistenți personali, fără a solicita documentele necesare prevăzute în Regulamentele proprii de organizare și funcționare a Serviciului social „Asistență personală”. Abaterile respective au fost constatate în cadrul DASPF Anenii Noi, unde în dosarele personale ale asistenților personali lipseau documentele prestabilite de cadrul normativ.
- A fost constatat faptul, că în cadrul DASPF Basarabeasca, de la instituirea Serviciului și pînă în prezent, nu a fost instituită funcția de șef Serviciu „Asistență personală”, fapt ce contravine prevederilor pct. 9, 10 și 11 din Regulamentului-cadru, cît și prevederilor Regulamentului-intern.
- În cadrul DASPF Criuleni a fost constată existența managementului inefficient din partea conducerii DASPF Criuleni în organizarea serviciului ”Asistență personală”. Astfel, deși prin decizia Consiliului raional Criuleni nr.05.17 din 10 decembrie 2015 a fost suplimentat numărul asistenților personali pentru anul 2016 de la 59 la 62 unități, conducerea direcției

pe parcursul a trei luni nu a întreprins acțiunile necesare pentru a încadra în serviciu noi beneficiari și a angaja asistenți personali. În același timp un loc de asistent personal s-a creat în direcție din luna februarie 2016, în urma excluderii din serviciu a unui beneficiar decedat. De menționat faptul că în rând, pentru a beneficia de acest serviciu, sunt peste 140 de solicitanți.

Concluzie:

Pornind de la scopul și competențele DASPF în organizarea Serviciului „Asistență Personală”, neregulile stabilite de Inspekția Socială denotă că unii prestatori de serviciu nu-și asumă pe deplin responsabilitățile stabilite de legislația în vigoare privind prestarea serviciilor de calitate înaltă destinate persoanelor cu dizabilități severe. Astfel, încadrarea beneficiarilor în serviciu fără a verifica eligibilitatea lor, lipsa monitorizării adecvate a serviciilor prestate de asistenți personali, precum și a unui sistem de instruire inițială și continuă a acestora, au cauzat plata necuvenită a unor sume considerabile sub formă de prestații sociale, creînd dificultăți în procesul de acordare a unor servicii sigure și de înaltă calitate.

2.3. Serviciul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare

2.3.1. Informație de context general

În calitate de serviciu social, serviciul de Serviciul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare are menirea de a asigura cu bilete de reabilitare/recuperare persoanele în vîrstă și cele cu dizabilități, în vederea recuperării sănătății acestora.

La acordarea serviciului respectiv, responsabili din cadrul structurilor teritoriale de asistență socială se conducă de Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități,¹⁷ precum și de actele reglementării interne.

Serviciul respectiv se prestează prin intermediul Centrului de reabilitare „Victoria” din or. Sergheevca, regiunea Odesa, Ucraina și Centrului republican pentru recuperarea sănătății invalizilor și pensionarilor „Speranța” din or. Vadul lui Vodă, aflate în subordinea MMPSF, dar și în alte centre de reabilitare medico – socială. Pe parcursul anului 2016 au fost inspectate DASPF din raioanele Anenii Noi, Criuleni, Căușeni, Ștefan Vodă, Florești, Hîncești, Orhei, Basarabeasca, Rîșcani, Glodeni, Telenești și Nisporeni, în cadrul cărora au fost supuse controlului modul de respectare a cadrului normativ în procesul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/ recuperare. Perioada supusă inspecției a cuprins perioada anilor 2013 - 2015, și unele trimestre din anul 2016, după caz.

¹⁷ Regulamentul cu privire la modul de evidență și distribuire a biletelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 372 din 06.05.2010, cu modificările și completările ulterioare (în continuare –Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010).

! Irregularitățile constatate și concluzii principale

- *Verificările efectuate în procesul inspectării au scos în evidență, că majoritatea structurilor teritoriale de asistență socială inspectate nu au avut instituite proceduri interne eficiente care să asigure distribuirea biletelor de reabilitare/recuperare beneficiarilor cu respectarea prevederilor legale. Astfel, a fost constatat că DASPF teritoriale, au eliberat, cu încălcarea prevederilor legale, 66 bilete de reabilitare/recuperare, costul cărora constituie suma de 411 626 lei.*

În contextul expus se relevă:

- Angajații din cadrul DASPF verificate nu au dat dovadă de responsabilitate în procesul de acceptare a cererilor beneficiarilor, neasigurând prezentarea de către solicitanți a tuturor documentelor stabilite de cadrul normativ, prin ce a fost încălcat pct.14 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010, care stipulează că „*Persoana responsabilă de evidența solicitanților de bilete verifică copiile documentelor anexate la cerere, conform pct.11 din prezentul Regulament*”. Se menționează, că lipsa la cerere a actelor prestabilite poate afecta corectitudinea selectării beneficiarilor conform criteriilor de eligibilitate, precum și acordării incorecte a înlesnirilor la beneficierea de bilete de reabilitare/recuperare. Astfel, în unele dosare ale beneficiarilor care au fost supuse verificării lipseau următoarele documente:
 - copia actului de identitate;
 - certificatul privind gradul de dizabilitate eliberat de către CNDDCM sau de către structurile sale teritoriale;
 - adeverința pentru primirea biletului de tratament (Formular nr. 070/e);
 - copia carnetului de muncă;
 - certificatul prin care se confirmă că solicitantul nu a beneficiat de bilet în ultimii trei ani prin intermediul CTAS, iar pentru persoanele încadrate în câmpul muncii – de la locul de muncă.
- La selectarea beneficiarilor și eliberarea biletelor de reabilitare, factorii responsabili din cadrul DASPF Ștefan Vodă, DASPF Florești, DASPF Căușeni, DASPF Basarabeasca, DASPF Rîșcani nu au respectat prevederile pct.7 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010, care stabilește că:

“*Dreptul la asigurare cu bilete se acordă o dată la 3 ani ...*”.

Verificările efectuate au constatat că persoanele responsabile din cadrul direcțiilor menționate au admis eliberarea biletelor de reabilitare beneficiarilor înainte de termenul de 3 ani, eliberând biletele după un an sau după doi ani. Astfel, în perioada supusă inspectării, DASPF Ștefan Vodă a eliberat cu încălcarea prevederilor pct.7 din Regulament - 28 bilete de reabilitare/recuperare, costul cărora constituie sumă de **208 403 lei**, DASPF Florești - 20 bilete în suma de **132 122 lei**, DASPF Rîșcani - 3 bilete în sumă de **22 935 lei**, DASPF Căușeni – 3 bilete în sumă de **15 295 lei**, DASPF Basarabeasca – 2 bilete în sumă de **10 088 lei**, DASPF Hîncești – 1 bilet în sumă de **3574 lei**.
- A fost constatat că DASPF au încălcat prevederile pct. 31 lit.a) și lit.b) din Regulament, care stipulează că: „*Bilete cu reducere de 70 % din cost se eliberează: a) persoanelor cu dizabilități severe, accentuate angajate în câmpul muncii; b) persoanelor cu dizabilități*

*medii neangajate în câmpul muncii...”, acordînd contrar prevederilor legale bilete de reabilitare gratuite unor beneficiari. Biletele de reabilitare urmau a fi eliberate cu achitarea a 30% din cost. DASPF Florești a distribuit 3 bilete cu încălcarea prevederilor pct.31 lit.b), suma neachitată în bugetul statului fiind de **5353 lei**; Anenii Noi – 1 bilet, contrar pct.31 lit.a) în sumă de **2294 lei**; DASPF Telenești – 1 bilet, contrar pct.31 lit.a) în sumă de **2294 lei**.*

- DASPF au încălcat prevederile legale eliberînd bilete de reabilitare persoanelor în vîrstă, angajate în câmpul muncii, care au grad de dizabilitate, cu o reducere de 70% din cost, încălcînd prevederile pct. 32 din Regulamentul care stipulează că: *„Bilete cu o reducere de 30 % din cost se eliberează: ...b) persoanelor în vîrstă beneficiare de pensii pentru limită de vîrstă, pensii pe invaliditate sau de alocații sociale de stat, angajate în câmpul muncii, înregistrate oficial sau care desfășoară activități de întreprinzător de diferite forme”*. Biletele de reabilitare urmau a fi eliberate cu achitarea a 70% din cost. Astfel de încălcări au admis DASPF Orhei, eliberînd 2 bilete, suma neachitată în bugetul statului fiind de **6116 lei** și DASPF Telenești, distribuind 2 bilete, suma neachitată constiuind **4848 lei**.
 - A fost constatat că DASPF Orhei a eliberat unei persoane în vîrstă, beneficiară de pensie pentru limita de vîrstă, neangajată în câmpul muncii, bilet de reabilitare cu plata a 30% din costul biletului, încălcînd prevederile pct. 30 lit.b) din Regulament, care menționează că: *„Bilete gratuite se eliberează: ...b)persoanelor în vîrstă beneficiare de pensie pentru limită de vîrstă sau alocație socială de stat, neangajate în câmpul muncii.”* Beneficiarului urma să i se elibereze bilet de reabilitare gratuit. Suma de **2679.77 lei**, care constituie 30% din costul biletului, percepută de DASPF Orhei este nelegitimă.
 - La eliberarea biletelor, responsabilii din majoritatea DASPF verificate nu au ținut cont de numărul de ordine din registrul de evidență a solicitanților de bilete, fapt ce contravine prevederilor pct. 25 din Regulamentul, aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr.372 din 06.05.2010, care stipulează că „eliberarea biletelor către solicitanții aflați în evidență se efectuează pe baza recomandărilor medicale și ordinii de înscriere de către persoana responsabilă desemnată prin ordinul șefului direcției/secției asistență socială și protecție a familiei”. Încălcarea numărului de ordine la eliberarea biletelor balneo-sanatoriale denotă favorizarea unor solicitanți și defavorizarea altora. La fel, contrar prevederilor legale nu se documentează refuzul solicitantului de a primi biletul de reabilitare/recuperare medicală și motivul acestuia. Astfel, dacă refuzul este motivat, solicitantul urmează a fi păstrat în listă și poate beneficia de bilet la o nouă solicitare sau propunere a DASPF, iar dacă este nemotivat, urmează a fi exclus.
 - Au fost constatate și alte încălcări ale cadrului normativ care reglementează procesul de distribuire a biletelor, cum ar fi:
 - efectuarea modificărilor în termenul de utilizare a biletului fără aplicarea ștampilei de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
 - nereturnarea de către beneficiari a bonului de retur, care reprezintă confirmarea deplasării la centrul de reabilitare medicală.
- ***Majoritatea structurilor teritoriale de asistență socială nu aveau o evidență veridică și exhaustivă a cererilor depuse de persoanele în vîrstă și cele cu dizabilități, drept rezultat, acestea nu dispuneau de date pertinente privind numărul real de solicitanți, precum și numărul persoanelor care sunt în așteptare de bilete. Prin urmare:***

- Verificările efectuate au relevat că DASPF nu a dus în mod regulamentar Registrul de evidență a solicitanților de bilete. Ca rezultat, la majoritatea DASPF nu s-a putut constata cu exactitate numărul de persoane care se aflau în lista de așteptare, deoarece nu toți beneficiarii de bilete erau radiați din registrul de evidență a solicitanților. Astfel, entitățile verificate nu dețineau informații exacte privind numărul persoanelor în așteptare de bilete, iar stabilirea reală a solicitanților este deficitară și din considerentul că la eliberarea билетelor nu întotdeauna se ține cont de numărul de ordine din registrul de evidență a solicitanților de bilete. La fel se menționează faptul că verificarea Registrelor de evidență a solicitanților de bilete și a Registrelor de strictă evidență a билетelor denotă multiple modificări, corectări și însemnări adăugătoare a înscrierilor efectuate, fără a se contrasemna de persoanele responsabile, fapt care pune la îndoială corectitudinea și legalitatea acestor modificări, iar lipsa unei consecutivități în atribuirea numărului de rînd pentru solicitările înregistrate a dus la existența cererilor cu numere de înregistrare identice.
- Au fost consemnate multiple carențe și la perfectarea registrelor de eliberare a билетelor balneo-sanatoriale și a dărilor de seamă despre valorificarea билетelor, astfel nefiind asigurată relevanța datelor raportate.

2.3.3 Verificarea implementării recomandărilor înaintate în rezultatul inspectărilor efectuate anterior

În conformitate cu planul anual de activitate, Inspekția Socială a verificat implementarea recomandărilor înaintate în urma inspectării serviciului de evidență și distribuire a билетelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități din cadrul DASPF Cimișlia și DASPF Dubăsari. A fost constatat că ambele structuri teritoriale de asistență socială nu au implementat recomandările Inspekției Sociale menționate în raportul de inspekție efectuat în anul 2014, fiind admise în continuare nereguli la prestarea serviciului social de evidență și distribuire a билетelor de reabilitare/recuperare persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități.

Astfel, au fost identificate nereguli similare celor constatate în misiunile anterioare, dintre care

- A fost constatat că ambele DASPF încălcă în continuare prevederile pct. 7 din Regulament cu privire la modul de evidență și distribuire a билетelor de reabilitare/recuperare acordate persoanelor în vîrstă și celor cu dizabilități, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 372 din 06.05.2010, eliberând bilete de reabilitare beneficiarilor înainte de expirarea perioadei de 3 ani. Astfel, în perioada de după anul 2014 DASPF Cimișlia a eliberat 2 bilete de reabilitare cu încălcarea prevederilor pct.7 din Regulament, costul cărora constituie sumă de **13 760 lei**, iar DASPF Dubăsari a eliberat contrar prevederilor legale 6 bilete, costul cărora constituie sumă de **47 186 lei**.
- DASPF Cimișlia și DASPF Dubăsari au încălcat prevederile legale eliberînd bilete de reabilitare persoanelor în vîrstă, angajate în câmpul muncii, care au grad de dizabilitate, cu o reducere de 70% din cost, încălcînd prevederile pct. 32 din Regulament. Biletele de reabilitare urmau a fi eliberate cu achitarea a 70% din cost. Astfel de încălcări au admis ambele DASPF, eliberînd cite un bilet de reabilitare, suma neachitată în bugetul statului fiind de **8160 lei**.

- A fost identificat faptul că DASPF Cimișlia a eliberat unei persoane în vârstă, beneficiară de pensie pentru limita de vârstă, neangajată în câmpul muncii, bilet de reabilitare cu plata a 30% din costul biletului. Corect, beneficiarului urma să i se elibereze bilet de reabilitare gratuit. Suma de **2293 lei**, care constituie 30% din costul biletului, fiind percepută de la beneficiar de către DASPF Cimișlia este nelegală.
- A fost constatat, că DASPF Cimișlia și DASPF Dubăsari, la eliberarea biletelor sanatoriale, în continuare nu respectă procedura de selectare a beneficiarilor conform legislației, încalcând prevederile pct. 25 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 372 din 06.05.2010, care stipulează că *„eliberarea biletelor către solicitanții aflați în evidență se efectuează pe baza recomandărilor medicale și ordinii de înscriere de către persoana responsabilă desemnată prin ordinul șefului direcției/secției asistență socială și protecție a familiei”*. Încălcarea numărului de ordine din registrul de evidență a solicitanților la eliberarea biletelor balneo-sanatoriale, denotă faptul că sunt favorizați unii beneficiari în detrimentul altora.

Concluzie:

Concluzionând cele menționate, Inspecția Socială denotă faptul că în cadrul structurilor teritoriale de asistență socială, procesul privind evidența și eliberarea biletelor de reabilitare persoanelor în vârstă și celor cu disabilități este un sector de activitate, în care se comit multiple încălcări din partea persoanelor responsabile. Cele menționate creează premise majore privind apariția riscului de fraudă, dar și subminează funcționalitatea unuia din principiile pe care se întemeiază asistența socială privind asigurarea dreptului la servicii sociale tuturor persoanelor/familiilor defavorizate în condiții de tratament egal și fără discriminare.

Neregulile constatate au fost cauzate de atitudinea superficială a persoanelor responsabile de gestionarea procesului de evidență și eliberarea biletelor de reabilitare față de exercitarea atribuțiilor funcționale, cunoașterea slabă a prevederilor legale, monitorizarea necorespunzătoare a activității acestuia de către conducătorul nemijlocit, precum și lipsa unui control intern eficient în cadrul entităților verificate.

2.4. Serviciul social „Casa comunitară ”

2.4.1 Aspecte generale

Casa comunitară este un serviciu social specializat de plasament temporar pentru creșterea și educarea, într-o locuință de tip familial, a copiilor privați temporar sau permanent de mediul lor familial, precum și a copiilor aflați în situație de risc. Decizia privind crearea acestui serviciu se adoptă de către Consiliul raional/municipal.

Scopul Casei Comunitare este de a asigura creșterea și dezvoltarea copilului într-un mediu de viață apropiat celui familial, pentru o perioadă determinată de timp.

În perioada anului 2016, Inspekția Socială a avut ca obiectiv evaluarea calității prestării serviciului social Casă comunitară pentru copii în situație de risc din cadrul DASPF Ialoveni, serviciu social acreditat de Consiliul Național pentru Acreditarea Prestatorilor de Servicii Sociale.

! Iregularitățile constatate și concluzii principale

- A fost constatat că autoritatea tutelară teritorială (DASPF Ialoveni) efectuează plasarea copiilor în situație de risc în Casa Comunitară cu încălcarea prevederilor Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14.06.2013. Astfel, conform prevederilor legale, luarea copiilor de la părinți se face exclusiv numai în baza unei hotărâri a instanței de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești. Autoritatea tutelară teritorială (DASPF Ialoveni) efectuează plasamentul planificat al copiilor în Casa Comunitară, luând copiii de la părinți, încălcând prevederile art. 10, al.(1), al. (3) și (4) al Legii sus menționate, care stipulează că: ” (1) În cazul în care, ca urmare a evaluării inițiale, se constată existența unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea copilului, autoritatea tutelară în a cărei rază este locul aflării acestuia dispune imediat luarea copilului de la părinți sau de la persoanele în grija cărora acesta se află, comunicînd acest fapt procurorului în termen de cel mult 24 de ore. (3) În cazul prevăzut la alin. (1), autoritatea tutelară locală, în termen de 3 zile lucrătoare, va porni o acțiune în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești. Dacă această cerință nu este îndeplinită, copilul va fi înapoiat imediat părinților. (4) Cu excepția situației prevăzute la alin. (1), luarea copilului de la părinți se efectuează numai în baza unei hotărâri a instanței de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau a unei hotărâri a instanței de judecată privind luarea copilului fără ca părinții să fie decăzuți din drepturile părintești conform prevederilor art. 67–69, 71 și 72 din Codul familiei.”
- A fost constatat, că pe data de 24.08.2016 a fost încetat plasamentul unui beneficiar în legătură cu integrarea în familia biologică. Ulterior, pe data de 01.12.2016, acesta a fost replasat de către DASPF Ialoveni în Casa Comunitară pe o perioadă de 2 luni, în baza cererii depuse de către mama copilului. La dosarul beneficiarului nu sunt anexate acte confirmative care ar justifica decizia autorității tutelare de replasarea a copilului. Faptul că copilul a fost integrat în familia biologică și apoi replasat în Casa Comunitară fără nici un temei legal, denotă faptul că situația post plasament a copilului nu a fost monitorizată de către autoritatea tutelară locală de la domiciliul copilului și nici de către managerul de caz al Casei Comunitare, fiind astfel încălcate prevederile pct. 35 al Regulamentului-cadru, care menționează că: „După ieșirea copilului din Casa comunitară, cazul este transmis, prin demersul structurii teritoriale de asistență socială, autorității tutelare locale de la domiciliul copilului, pentru preluare și monitorizare postintervenție” și prevederile pct. 36 din Regulament, în care se menționează că: „În perioada postplasament situația copilului este monitorizată periodic de către managerul de caz, pe parcursul unui an (primele 6 luni – lunar, după 6 luni – trimestrial)”.

- DASPF Ialoveni nu întreprinde măsurile necesare privind integrarea/reintegrarea copiilor în mediul familial sau stabilirea statutului copiilor plasați în Casa Comunitară. Astfel, un beneficiar a fost plasat în Casa Comunitară la data de 10.06.2015, dar nici pînă în prezent DASPF Ialoveni nu a întreprins măsurile necesare pentru stabilirea statutului copilului, încălcîndu-se astfel prevederile art. 16, aln. (1) al Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14.06.2013, care menționează: „*Autoritatea tutelară teritorială în evidența căreia se află copilul, în cooperare cu autoritatea tutelară locală, întreprinde acțiunile necesare pentru (re)integrarea în familie a copilului sau pentru stabilirea statutului copilului, acțiuni care, cumulativ, nu vor depăși 6 luni*”.

Doi beneficiari, deja de trei ani sînt plasați în Casa Comunitară, iar perioada de plasament a beneficiarilor este prelungită anual de către autoritatea tutelară teritorială fără motive întemeiate (excepționale), ceea ce denotă faptul că Serviciul nu funcționează conform scopului și obiectivelor stabilite. Ține de menționat, că în conformitate cu prevederile pct. 8 al Regulamentului-cadru: „*Scopul serviciului este asigurarea creșterii și dezvoltării copilului într-un mediu de viață apropiat celui familial, pentru o perioadă determinată de timp*” și pct. 9 al Regulamentului-cadru „*Obiectivele serviciului sînt: ... c) asigurarea accesului copilului la serviciile comunitare și facilitarea procesului de (re)integrare a copilului în familie, școală și comunitate*”.

Concluzie:

Ținînd cont de importanța și sensibilitatea serviciilor sociale oferite copiilor aflați în situație de risc, Inspecția Socială denotă că autoritatea tutelară teritorială, DASPF Ialoveni, nu a dat dovadă de responsabilitatea necesară în procesul de:

- ✓ plasare a copiilor în situație de risc;
- ✓ stabilirea statutului copiilor;
- ✓ integrarea/reintegrarea copiilor în familie;
- ✓ monitorizarea postplasament.

Nerespectarea procedurii de monitorizare a beneficiarilor după integrarea lor în familia biologică creează riscuri care pot influența negativ asupra progreselor educaționale ale copiilor.

2.5. Centre - prestatoare de servicii sociale specializate

2.5.1 Referitor la entitățile verificate

În cadrul misiunilor de inspecție au fost verificate **3 Centre prestatoare de servicii sociale specializate**, care activează în subordinea MMPSF și în subordinea autorității publice locale de nivelul II, dintre care:

- ✓ Centrul de reabilitare și protecție socială a copiilor în situație de risc "Пламъче", orașul Taraclia;
- ✓ Centrului de plasament temporar al copiilor în situație de risc „Azimut”, orașul Soroca;
- ✓ Centrul de plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități „Casa Noastră” din satul Susleni, raionul Orhei.

! Iregularitățile constatate și concluzii principale

Deși spectrul de servicii sociale acordate de Centrele verificate era unul destul de variat, controalele efectuate relevă că activitatea Centrelor a fost afectată de nereguli și abateri similare, ceea ce denotă ca încălcările constatate aveau un caracter sistemic. În contextul expus se menționează:

✚ Urmare a verificării Centrului de reabilitare și protecție socială a copiilor în situație de risc "Пламъче" or. Taraclia s-a constatat următoarele nereguli:

- ✓ A fost constatat că directorul Centrului nu a întreprins măsurile necesare privind ajustarea Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social Centrul de zi pentru copii în situație de risc și a Standardelor minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 441 din 17.07.2015.
- ✓ A fost constatat că în cadrul centrului de zi pentru copii în situație de risc din cadrul or. Taraclia nu se respectă procedura de admitere a beneficiarilor în serviciu. Astfel, de serviciile Centrului beneficiază 8 copii încadrați în grad sever de dizabilitate, contrar prevederilor pct. 7 din Regulamentul-cadru, unde este menționat că beneficiarii ai Centrului sunt *"copii cu vîrsta de la 7 pînă la 18 ani care este în evidența autorității tutelare în calitate de copil în situație de risc și, după necesitate, copil cu dizabilități accentuate și medii, precum și membrii familiei acestora"*. Prevederi similare se conțin și în pct. 7.10.4 din Regulamentul intern al instituției, aprobat de șeful Centrului la data de 4 iulie 2003, care nu este în vigoare și de care se conduce directorul Centrului.
- ✓ A fost constatat că în toate dosarele beneficiarilor lipsește evaluările inițiale ale copiilor, contrar prevederilor pct. 21 din Regulamentul de funcționare: *"Evaluarea inițială a copilului se efectuează de către echipa multidisciplinară a Centrului constituită din specialiști din cadrul Centrului, reprezentantul autorității tutelare, asistentul social care activează pe teritoriul primăriei, alți specialiști, după necesitate, precum și cu participarea reprezentantului legal al copilului și a copilului, după caz"*. Lipsa evaluărilor inițiale poate avea impact negativ atât asupra corectitudinii admiterii beneficiarilor în Centru, cât și la

stabilirea cu promptitudine a serviciilor necesare pentru satisfacerea necesităților beneficiarului și depășirea situației de risc.

- ✓ A fost constatat faptul că specialiștii Centrului nu întocmesc un plan individualizat de asistență, fapt ce contravine prevederilor pct. 23 din Regulamentul-cadru: „*Managerul de caz, în termen de 7 zile calendaristice de la admiterea copilului în Serviciu, realizează, de comun cu personalul specializat din cadrul Serviciului, specialistul responsabil de Serviciu din cadrul structurii teritoriale de asistență socială și după caz, alți specialiști evaluarea necesităților de asistență și dezvoltare a copilului și elaborează planul individualizat de servicii*” și standardului 4 din Standardele minime de calitate.

 Urmare a verificării Centrului de plasament temporar al copiilor în situație de risc „Azimut”, or. Soroca s-a constatat următoarele:

- ✓ A fost constatată depășirea perioade de plasament în Centru pentru 12 beneficiari, cu un termen de la 1 an până la 5 ani. Perioada de plasament a beneficiarilor a fost prelungită de mai multe ori de către autoritatea tutelară teritorială fără motive întemeiate (excepționale), în lipsa oricăror materiale/documente confirmative, contrar pct. 9 din Regulamentul-cadru: „*În Centru sînt îngrijiți și educați copiii aflați în dificultate cu vârste cuprinse între 0 și 18 ani. Aflarea copilului în Centru nu va depăși 12 luni, perioadă în care autoritățile și personalul Centrului sînt obligați să găsească soluția optimă de rezolvare a cazului*”, pct. 11 din Regulamentul-intern: „*În Centru sînt îngrijiți și educați copiii aflați în dificultate cu vârste cuprinse între 3-18 ani. Aflarea copilului în Centru nu va depăși 12 luni, perioadă în care autoritățile și personalul Centrului sînt obligați să găsească soluția optimă de rezolvare a cazului*”, pct. 19 din Standardele minime de calitate: „*Perioada maximă de ședere a copilului în cadrul centrului nu trebuie să depășească 12 luni calendaristice, perioadă în care autoritățile și personalul Centrului sînt obligați să găsească soluția definitivă, de tip familial. În situații excepționale, plasamentul durează pînă la rezolvarea situației copilului.*”
- ✓ Urmare a verificării dosarelor personale ale beneficiarilor Centrului, a fost constatat faptul că pentru toți cei 24 de beneficiari, planurile individuale de plasament nu sunt revizuite lunar, contrar prevederilor pct. 71 din Standardele minime de calitate care stipulează că: „*Pe baza evaluării realizate de echipa pluridisciplinară, fiecărui copil i se întocmește un plan individual de plasament, ce va fi revizuit lunar*”.
- ✓ A fost constatat nerespectarea prevederilor Standardelor minime de calitate privind amplasarea și amenajarea interioară a Centrului, astfel, izolatorul din cadrul centrului nu este amenajat un grup sanitar separat, astfel copiii plasați în regim de urgență, copiii fără documentație medicală, precum și copiii bolnavi, folosesc toaleta și camera de baie a celorlalți copii, astfel fiind pusă în pericol sănătatea lor. În conformitate cu pct. 62 din Standardele minime de calitate: „*Un Centru cu 25 locuri trebuie să dispună de 2 paturi în izolator. Izolatorul trebuie să aibă grup sanitar separat*”.

- ✓ S-a constatat că Centrul nu dispune de un spațiu separat necesar pentru asistența psihologică a copiilor, consilierea părinților și angajaților, contrar prevederilor pct. 55 din Standardele minime de calitate.

 Urmare a verificării Centrului de plasament temporar pentru persoane în etate și cu dizabilități „Casa Noastră” din s. Susleni, r-nul Orhei s-a constatat următoarele:

- ✓ A fost constatat că DASPF Orhei nu a respectat procedura de admitere a beneficiarilor în centru, astfel, în perioada anilor 2014- 2015 au fost plasați în Centru 2 beneficiari la întreținerea deplină a statului, cărora li s-au acordat servicii sociale gratuite, deși aceste persoane aveau copii, care sunt obligați conform legislației să-i întrețină, 3 persoane cu boli psihice și o persoană cu alcoolism cronic. Astfel, autoritatea tutelară teritorială – DASPF Orhei și managerul Centrului au încălcat prevederile pct. 10 și 11 din Standarde minime de calitate.
- ✓ Pentru 2 beneficiari, admiși în Centru în anul 2011, DASPF Orhei nu a întreprins măsurile necesare pentru a fi încetată de către CNAS, de la 01.01.2013, plata alocației pentru îngrijire, însoțire și supraveghere, conform prevederilor art.14, al.(4) din Legea cu privire la alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, nr.499 din 14.07.1999, care specifică că: *”Pentru categoriile de persoane cu dizabilități severe din copilărie, alocația nu poate fi stabilită în cazul în care aceste persoane se află la întreținerea deplină a statului, sînt beneficiare ale serviciului de asistență personală ori sînt beneficiare ale serviciului de îngrijire socială la domiciliu”*.
- ✓ Nu a fost respectată în totalitate procedura de monitorizare și evaluare a serviciilor prestate în centru, astfel nu sînt întocmite și revizuite planurile individuale de asistență, fapt ce contravine prevederilor pct. 21 și 22 din Standardele minime de calitate.
- ✓ Pentru 24 beneficiari ai centrului este încălcată perioada stabilită de plasament. Conform îndreptărilor (biletelor de trimitere) DASPF Orhei, persoanele menționate au fost admise în plasament temporar, care conform pct. 9 din Regulamentul-cadru este de o durată de pînă la șase luni de zile. Contrar prevederilor pct.22 din Regulamentul intern și pct. 18 din Regulamentul-cadru, care prevede că: *” Plasarea beneficiarului în Centru se efectuează în baza deciziei eliberate de către structura teritorială de asistență socială ”*, managerul Centrului a admis plasamentul beneficiarilor în continuare în Centru, modificînd benevol contractele încheiate cu beneficiarii pe o perioadă determinată de timp (6 luni) în contracte încheiate pe o perioadă nedeterminată.

Concluzie: Verificările efectuate au scos în evidență faptul că serviciile sociale prestate în Centrele specializate au un impact benefic asupra prestării serviciilor sociale la nivel de comunitate, majoritatea beneficiarilor fiind satisfăcuți de serviciile prestate. Au fost constatate un șir de încălcări ale cadrului normativ în selectarea și admiterea beneficiarilor la serviciile Centrelor, perioada de plasament în Centre, nerespectarea Standardelor minime de calitate, cauzate fiind în mare parte de responsabilitatea scăzută a managerilor Centrelor și monitorizarea nesatisfăcătoare a serviciilor sociale prestate beneficiarilor.

Capitolul III. SPORIREA EXPERIENȚEI PROFESIONALE ALE PERSONALULUI INSPECȚIEI SOCIALE

Efectuarea unor inspecții calitative și furnizarea unor rapoarte de inspecție credibile pentru utilizatorii, necesită un grad înalt de profesionalism și abilități de control din partea angajaților Inspecției Sociale. Prin urmare, dezvoltarea resurselor umane prin instruirea lor continuă în scopul perfecționării și menținerii unor standarde profesionale înalte, constituie o prioritate în managementul instituției. Pentru instruirea profesională a personalului s-a planificat să se utilizeze 40 ore per angajat. Efectiv, în anul 2016 au fost instruite 16 persoane, în acest scop fiind utilizate 1104 ore. Astfel, unui angajat i-a revenit în mediu 64 ore de instruire, sau circa de 1,7 ori mai mult decât s-a planificat. În cadrul instruirilor interne s-au utilizat 40 ore per angajat, iar în cadrul instruirilor externe - 24.

Pe parcursul anului 9 angajați ai Inspecției Sociale au beneficiat de instruire externe, inclusiv în cadrul Academiei de Administrare Publică, precum și în cadrul instruirilor oferite de Cancelaria de Stat cu suportul partenerilor externi (proiectul Twinning).

În afara cursurilor de instruire internă și externă, au fost desfășurate instruirii cu angajații și la locul de muncă, oferite personalului cu atribuții de inspecție, în cadrul inspecțiilor efectuate în baza profilului de risc. Preponderent acestea au avut ca obiectiv instruirea și acordarea suportului privind aplicarea cadrului metodologic intern elaborat în perioada anilor precedenți, menit să reglementeze, standardizeze și să îmbunătățească calitatea activității de inspecție, altor procese operaționale din cadrul instituției.

O altă modalitate de asigurare a profesionalismului și calității activității de inspecție ține automatizarea proceselor de lucru desfășurate de inspector. Pe parcursul anului 2016, s-au continuat activitățile de extindere și dezvoltate a modului Inspecția Socială, fiind asigurată conlucrarea cu dezvoltatorii privind încorporarea pașilor de inspecție pe interfața modulului la inspectarea cererii de ajutor social și a ajutorului pentru perioada rece a anului, care ar asigura o mai bună monitorizare a tehnicilor și procedurilor utilizate de inspectori în procesul de inspectare, dar și valorificarea impactului financiar pe tipuri de iregularități depistate. De asemenea, s-au elaborat și înaintat cerințe tehnice pentru dezvoltarea modului „Petiții” ca instrument de gestionare a petițiilor parvenite în adresa instituției, precum și pentru modulul „Inspecția Petițiilor”, cu rol de aplicare a procedurilor specifice pentru analiza petițiilor care conțin informație referitor la posibilele fraude/iregularități admise în procesul de acordare a prestațiilor și serviciilor sociale.

Capitolul IV. ACTIVITĂȚI DE COMUNICARE INTERNĂ ȘI EXTERNĂ

În anul 2016, Inspecția Socială a acordat o atenție sporită activităților de comunicare cu entitățile supuse inspecției. Odată cu încheierea procesului de generalizare și analiză a rezultatelor de inspecție privind acordarea AS și APRA pentru perioada anului 2015 au fost desfășurate următoarele activități:

- organizate ședințe de lucru cu factori responsabili din cadrul MMPSF, fiind comunicate iregularitățile sistemice care afectează procesul de acordare și plată a prestațiilor,

recomandările care se necesită a fi implementate în vederea remedierii acestora, inclusiv necesitatea modificărilor actelor legislativ-normative;

- desfășurate ședințe de lucru cu 8 DASPF, cu prezentarea rezultatelor de inspecție și comunicarea pe marginea iregularităților constatate, analizate cauzele care conduc la aceste iregularități, recomandările care se impun a fi implementate întru remediarea acestora.

Similar perioadelor anterioare de raportare în fiecare raion în care s-au desfășurat inspecții sociale au fost organizate ședințe de lucru și asigurată comunicarea rezultatelor inspecției. De regulă, la asemenea ședințe au fost prezenți: șeful DASPF, asistenții sociali, reprezentanți ai APL. Raportul de comunicare a rezultatelor inspecției s-a referit la statistica generală, cazurile de încălcări ale cadrului legal - normativ la acordarea prestațiilor și serviciilor sociale beneficiarilor, precum și cauzele care conduc la aceste nereguli. La fel, în cadrul ședințelor de lucru au fost abordate problemele cu care se confruntă DASPF și APL la acordarea prestațiilor și serviciilor sociale.

Transparența activității Inspecției Sociale a fost asigurată și prin difuzarea către reprezentanții a două canale mass-media a informației privind rezultatele activității instituției, iregularitățile stabilite în procesul de acordare a AS și APRA.

Capitolul V. RESURSE FINANCIARE ALE INSPECȚIEI SOCIALE

Pentru activitatea Inspecției Sociale pe anul 2016, bugetul aprobat al Inspecției Sociale constituie 2925,5 mii lei. Pe parcursul anului au fost executate cheltuieli în sumă de 2379,0 mii lei, sau 81,3 la sută din volumul de mijloace preconizate.

Structura cheltuielilor efective pentru întreținerea Inspecției Sociale se prezintă în tabelul nr.8 :

Tabelul nr.8

Denumirea cheltuielilor	Aprobat	Executat	Devieri (+;-)
cheltuieli de personal	1621.2	1459.6	161.6
contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	348.1	318.7	29.4
bunuri și servicii	634.7	337.9	296.8
prime de asigurări medicale obligatorii de asistență medicală achitate de patroni	67.5	62,0	5.5
mijloace fixe	30.0	29.9	
prestații sociale	22.0	6.9	15.1
stocuri și materiale circulante	200.0	164.0	36.0
Total	2925.5	2379.0	546.5

Potrivit datelor relatate în tabel se constată că la execuția bugetului Inspecția Socială a înregistrat o economie de 546,5mii lei.

În principal această economie s-a format din diminuări cheltuielilor de deplasări și a fost condiționată de următorii factorii:

- ✓ efectuarea ținută a misiunilor de inspecție, în temeiul Profilului de risc. Astfel, pentru inspecție a fost selectat un eșantion de cereri cu risc sporit de fraudă/eroare, ceea ce a dus la micșorarea numărului de misiuni de inspecție, sporirea performanței activității de inspecție și, implicit la diminuarea deplasărilor în teritoriu.
- ✓ efectuarea procedurilor de inspecție prin intermediul Sistemului Informațional Automatizat „Asistență Socială”, inclusiv comunicarea cu entitățile inspectate, ceea ce la fel a diminuat numărul deplasărilor în teritoriu a inspectorilor și, respectiv a avut impact asupra diminuării cheltuielilor respective.

Analiza datelor tabel relevă că ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor din bugetul Inspecției Sociale o dețin cheltuielile de personal și plățile la buget aferente - 77,4 %. În cadrul cheltuielilor totale, reprezentative sînt și cheltuielile destinate plății bunurilor și serviciilor - 14,2%, precum și pentru procurarea mărfurilor circulante - 6,9%

La situația din 31.12.2016, Inspecția Socială a înregistrat datorii creditoare în sumă totală de 107,3 mii lei, dintre care cele mai semnificative se referă la datoriile salariale pentru luna decembrie 2016 - 83,4 mii lei, datoriile pentru bunuri, servicii și mărfuri achiziționate - 23,9 mii lei. Instituția nu are înregistrate careva creanțe.

Informație generalizată privind indicatorii rezultați din inspecția AS și APRA (anul 2016)

n/o	Raion	Localități inspectate	Cereri inspectate	Cereri active AS	Cereri active APRA	suma de AS stabilită de DASPF	suma de APRA stabilită de DASPF	Suma supusa procedurilor de inspecție	Total cereri cu încălcări	Cereri cu ner. cu impact financiar	Nr. total tipurilor de nereguli	Nereguli cu impact financiar	Nereguli procedurale	Nr. de vizite la domiciliu	Suma acordată nejustificat	Suma neacordată	Suma totală de fraudă	Suma spre restituire	Cereri propuse spre încetare
1	Cimisia	6	57	57	54	250510	55440	305950	36	33	68	51	17	57	50885	-15027	35858	15501	17
2	UTA Găgăuzia	8	115	115	114	951649	89176	1040825	110	107	237	168	0	110	251529	-31417	220112	224143	71
3	Ocnița	5	43	43	43	305632	30870	336502	41	40	86	64	0	43	42750	-22452	20298	37085	26
4	Dondușeni	5	48	48	48	354199	40635	394834	33	32	62	50	1	48	55433	-12679	42754	36363	15
5	Florești	3	21	21	21	131616	19215	150831	20	20	48	42	7	21	44101	-15406	28695	33832	9
6	Bălți	1	18	18	18	100062	8505	108567	15	13	24	16	2	18	35373	-496	34877	33020	11
7	Telenești	2	15	14	14	123846	14805	138651	15	15	31	19	1	15	63462	-6960	56502	61626	13
8	Nisporeni	4	39	39	39	435873	45360	481233	39	38	128	84	5	39	182340	-21422	160918	146268	26
9	Cantemir	4	35	35	35	233920	14490	248410	34	33	75	52	10	35	83228	-10499	72729	82427	29
10	Glodeni	4	40	40	38	277511	27720	305231	38	38	86	63	0	40	120003	-13065	106938	97571	37
11	Hîncești	2	12	12	12	93860	1575	95435	10	9	17	15	0	12	13214	-1044	12170	12536	10
12	Orhei	4	29	31	24	224772	21105	245898	24	24	71	31	13	24	69969	-11492	58477	59708	27
13	Leova	1	12	12	12	63059	7875	70934	12	12	31	21	4	12	45414	-1786	43628	34011	11
14	Fălești	4	26	26	26	133930	16065	149995	26	26	57	44	1	26	43788	-9489	34299	37364	22
15	Cahul	7	56	55	55	456761	64575	521336	54	53	130	82	26	55	138107	-39334	98773	108308	45
16	Rezina	3	30	30	30	224254	26145	250399	26	25	45	33	1	29	59765	-7958	51807	50633	26
17	Ungheni	3	41	41	41	329866	35910	365776	38	37	66	50	0	41	76485	-9022	67463	72829	38
18	Singerei	8	155	155	155	1193112	106480	1299592	126	102	269	186	20	145	265471	-46181	219290	163533	67
19	Criuleni	4	54	54	54	393836	51975	445811	48	46	126	94	7	54	85200	-14466	70734	41594	22
20	Șoldănești	1	16	9	9	11159	8810	19969	11	7	25	10	0	9	2313	-160	2153	2186	2
21	Dubăsari	1	28	15	15	115797	26690	142487	6	5	9	8	0	15	2139	-7686	-5547	660	0
22	Ungheni	2	74	34	34	184855	63540	248395	52	31	79	38	0	25	10459	-13662	-3203	5797	4
23	Telenești	1	18	18	18	227333	16380	243713	10	4	14	5	0	18	9920	0	9920	7158	6
24	Florești	1	18	11	11	71651	17640	89291	12	8	19	9	0	18	1951	-1167	784	1951	3
25	Fălești	1	18	18	18	239120	27090	266210	14	13	23	13	0	18	196166	0	196166	10035	13
26	Nisporeni	1	19	18	18	113583	22235	135818	9	7	21	8	6	21	3116	-144	2972	2436	3
	Total	86	1037	969	956	7241766	860306	8102093	859	778	1847	1256	121	948	1952581	-313014	1639567	1378575	553

Informația generalizată pe tipuri de încălcări constatate la acordarea ajutorului social în anul 2016

N/O	DASPF din raioanele:	Venituri din salarizare									Venituri din activități agricole									
		Numărul cererilor supuse procedurilor de inspecție	Membrul familiei nu deține statutul de angajat	suma (lei)	Date declarate eronat/ nedeclararea modificărilor intervenite în veniturile obținute din salarizare	suma (lei)	Nedeclararea modificărilor intervenite în veniturile obținute	suma	Nu au fost declarate modificările privind pierderea statutului de angajat	Suma (lei)	Membrul familiei nu realizează activități agricole	Suma (lei)	Certificatul APL conține date incorecte/incomplete despre teren/bonitate	Suma (lei)	Beneficiarul a declarat date incorecte în cerere privind suprafața terenurilor	Suma (lei)	Nu au fost declarate modificările intervenite privind deținerea	Suma (lei)	Nu realizează venituri din activități de antreprenoriat	Suma (lei)
1	UTA Găgăzia	115	2	29654	93	81430	0	0	10	64225	0	0	40	20841	3	1590	0	0	0	0
2	Ocița	43	0	0	35	1263	0	0	4	11179	0	0	17	1547	1	192	0	0	0	0
3	Dondușeni	48	0	0	23	29542	0	0	3	4193	0	0	6	-2142	0	0	0	0	0	0
4	Florești	21	1	6519	17	-9100	0	0	5	26104	0	0	6	2697	0	0	0	0	0	0
5	Cantemir	35	0	0	41	42425	0	0	4	9101	3	27964	4	-348	0	0	1	0	0	0
6	Glodeni	40	1	395	36	77550	0	0	4	4954	0	0	4	166	0	0	0	0	0	0
7	Hîncești	12	0	0	10	6854	0	0	1	4681	0	0	1	460	0	0	0	0	0	0
8	Leova	12	0	0	8	10409	0	0	2	9430	0	0	7	9831	0	0	0	0	0	0
9	Bălți	18	1	20551	12	11195	0	0	2	382	0	0	0	0	2	172	0	0	0	0
10	Telenești	15	1	23614	13	6141	0	0	4	10781	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
11	Orhei	29	1	558	26	26516	0	0	5	19261	0	0	6	6677	2	-477	0	0	0	0
12	Nisporeni	39	4	51665	22	-1074	31	7735	7	59676	0	0	4	1548	10	-2053	0	0	0	0
13	Cahul	56	0	0	48	48882	0	0	9	31009	0	0	6	5994	0	0	0	0	0	0
14	Fălești	26	0	0	22	21908	0	0	2	42	0	0	3	52	0	0	0	0	0	0
15	Ungheni	41	0	0	36	23971	0	0	6	27866	0	0	2	0	2	0	0	0	0	0
16	Rezina	30	0	0	23	23933	0	0	2	11124	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Sîngerei	155	2	9651	44	-645	51	17644	12	29186	3	33071	4	7279	13	6347	1	358	0	0
18	Criuleni	54	1	1221	16	1686	23	14577	4	14317	5	17636	30	2078	16	9476	0	0	0	0
19	rn.Cimișlia	57	1	1860	21	-5948	0	0	3	5526	4	32057	2	13	7	2575	0	0	0	0
20	Șoldănești	16	0	0	2	255	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
21	Dubăsari	28	1	970	1	-6970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Ungheni	74	0	0	6	-1566	0	0	0	0	0	0	22	-5062	2	-1472	0	0	0	0
23	Telenești	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2713	0	0	0	0	0	0
24	Florești	18	0	0	1	1698	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
25	Fălești	18	0	0	0	0	0	0	0	0	10	184681	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Nisporeni	19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Total	1037	16	146658	556	390355	105	39956	88	343037	26	286941	172	56974	58	16350	2	358	0	0

Informația generalizată pe tipuri de încălcări constatate la acordarea ajutorului social în anul 2016

N/ O	DASPF din raioanele:	Statutul de student				Statut de îngrijitor		Lipsa statutul ui		Venituri						Compensația transport			
		Membrul familiei nu deține statutul de student	Suma (lei)	Nedeclararea veniturilor din bursă	Suma (lei)	Nu deține statutul de îngrijitor	Suma (lei)	Lipsa statutui membrilor	Suma (lei)	Nedeclararea venitului din comercializarea patrimoniului	Suma (lei)	Nedeclararea veniturilor obținute din pensia alimentară/indemnizația pentru întreținerea copilului	Suma (lei)	Nedeclararea veniturilor obținute din plata pentru efectuarea lucrărilor publice	Suma (lei)	Date declarate erona/nedeclararea de către beneficiar a compensației pentru transport și deservirea cu transport a persoanelor cu dizabilități ale aparatului	Suma (lei)	Nemodificarea cuantumului compensației pentru transport și pentru deservirea cu transport a	Suma (lei)
1	UTA Găgăzia	0	0	1	1320	1	1407	0	0	0	0	0	0	0	0	2	210	2	-72
2	Ocnîța	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Dondușeni	0	0	2	-2058	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Florești	0	0	2	-2158	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Cantemir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2032	0	0	0	0	0	0
6	Glodeni	0	0	1	0	2	3282	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2526	0	0
7	Hîncești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	175	0	0
8	Leova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Bălți	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Telenești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Orhei	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Nisporeni	0	0	4	5610	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Cahul	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	188	0	0	0	0	0	0
14	Fălești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
15	Ungheni	0	0	1	3620	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Rezina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2656	2	5522	0	0	0	0
17	Sîngerei	6	41855	3	-396	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	2602	1	-138
18	Criuleni	1	7944	1	278	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	-102	1	95
19	rn.Cimișlia	0	0	1	-2520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	986	0	0
20	Șoldănești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1614	0	0	5	237	0	0
21	Dubăsari	0	0	1	660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Ungheni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	1243	6	175
23	Telenești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Florești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	253	0	0
25	Fălești	0	0	0	0	2	10035	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Nisporeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	140	0	0
	Total	7	49799	17	4356	5	14724	1	0	0	0	7	6490	2	5522	38	8270	10	60

Informația generalizată pe tipuri de încălcări constatate la acordarea ajutorului social în anul 2016

N/O	DASPF din raioanele:	Componenta familiei				Schimbarea locului de trai		Indicatorii proxy					Erori CNAS		Erori ANOFM		Erori SIAAS	
		Declarația eronată în cerere a componenței familiei	Suma (lei)	Nedeclararea modificărilor intervenite în componența familiei	Suma (lei)	Declarația eronată/Nedeclararea schimbării locului de trai	Suma (lei)	Nedeclararea modificărilor privind caracteristicile locuinței/deținerea obiectelor durabile care nu au influențat indicatorii	Nedeclararea modificărilor privind caracteristicile locuinței/deținerea obiectelor durabile care au influențat indicatorii proxy	Suma (lei)	Nedeclararea modificărilor în deținerea animalelor de casă	Suma (lei)	Erori legate de schimbul informației cu CNAS	Suma (lei)	Erori legate de schimbul informației cu ANOFM	Suma (lei)	Erori legate de SIAAS	Suma (lei)
1	UTA Găgăzia	0	0	5	16615	2	545	40	6	1623	2	178	4	578	1	0	17	1388
2	Ocnîța	0	0	3	2133	2	326	14	3	907	0	0	1	120	2	2821	1	577
3	Dondușeni	0	0	0	0	2	0	6	1	838	1	154	3	6452	0	0	4	2107
4	Florești	0	0	0	0	0	0	4	0	0	3	367	0	0	2	2074	1	360
5	Cantemir	0	0	5	0	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
6	Glodeni	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	1534
7	Hîncești	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		0
8	Leova	0	0	0	0	0	0	4	0	13269	0	0	0	0	0	0	2	570
9	Bălți	0	0	2	0	0	0	2	2	675	0	0	0	0	0	0	1	1902
10	Telenești	1	15143	0	0	0	0	8	2	823	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Orhei	0	0	3	3632	1	0	6	0	0	2	0	0	0	0	0	2	2299
12	Nisporeni	4	21977	5	0	0	0	20	2	0	1	-407	4	13050	0	0	4	1220
13	Cahul	0	0	2	0	2	0	3	1	0	2	0	0	0	0	0	5	-2192
14	Fălești	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	648
15	Ungheni	1	0	1	654	1	11578	1	4	0	4	0	3	16	0	0	2	274
16	Rezina	1	0	0	0	2	0	3	2	0	1	0	1	0	0	0	4	1119
17	Sîngerei	5	33018	19	34485	1	0	38	2	117	10	216	13	7282	1	0	4	170
18	Criuleni	0	0	1	0	2	0	4	0	0	3	0	3	2861	0	0	4	-1204
19	rn.Cimișlia	0	0	0	0	0	0	7	1	0	7	353	0	0	0	0	7	934
20	Șoldănești	0	0	2	0	0	0	5	0	0	1	0	0	0	0	0	3	77
21	Dubăsari	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3	49	0	0	2	-256
22	Ungheni	2	1575	4	738	0	0	8	1	0	1	0	0	0	1	865	12	833
23	Telenești	0	0	3	7158	2	0	4	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
24	Florești	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0
25	Fălești	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	992
26	Nisporeni	1	0	2	2321	0	0	0	0	0	3	0	3	824	0	0	0	0
	Total	15	71713	58	67736	18	12449	181	29	18252	45	861	38	31232	8	5760	90	13352

Informația generalizată pe tipuri de încălcări constatate la acordarea ajutorului social în anul 2016

N/ O	DASPF din raioanele:	Fișa electronică greșită		Nereguli procedurale		Total cazuri pe localități	Suma neregulilor constatate (lei)	Suma de AS acordată nejustificat	Suma de AS neacordată	SUMA PROPUȘĂ SPRE RESTITUIRE
		Asistenul social a introdus date greșite în fișa electronică	Suma (lei)	Nereguli procedurale	Suma (lei)					
1	UTA Găgăzia	6	-1420	0	0	237	220112	251529	-31417	224143
2	Ocnîța	3	-767	0	0	86	20298	42750	-22452	37085
3	Dondușeni	10	3668	1	0	62	42754	55433	-12679	36363
4	Florești	0	0	7	1832	48	28695	44101	-15406	33832
5	Cantemir	1	0	10	0	75	72729	83228	-10499	82427
6	Glodeni	29	16531	0	0	86	106938	120003	-13065	97571
7	Hîncești	1	0	0	0	17	12170	13214	-1044	12536
8	Leova	3	119	4	0	31	43628	45414	-1786	34011
9	Bălți	0	0	2	0	24	34877	35373	-496	33020
10	Telenești	0	0	1	0	31	56502	63462	-6960	61626
11	Orhei	4	11	13	0	71	58477	69969	-11492	59708
12	Nisporeni	1	1971	5	0	128	160918	182340	-21422	146268
13	Cahul	27	14892	26	0	130	98773	138107	-39334	108308
14	Fălești	8	1867	1	0	57	34299	43788	-9489	37364
15	Ungheni	1	-516	0	0	66	67463	76485	-9022	72829
16	Rezina	2	7453	1	0	45	51807	59765	-7958	50633
17	Sîngerei	8	-3052	20	240	269	219290	265471	-46181	163533
18	Criuleni	1	-129	7	0	126	70734	85200	-14466	41594
19	rn.Cimișlia	2	22	17	0	68	35858	50885	-15027	15501
20	Șoldănești	3	-30	0	0	25	2153	2313	-160	2186
21	Dubăsari	0	0	0	0	9	-5547	2139	-7686	660
22	Ungheni	4	-532	0	0	79	-3203	10459	-13662	5797
23	Telenești	1	49	0	0	14	9920	9920	0	7158
24	Florești	10	-1167	0	0	19	784	1951	-1167	1951
25	Fălești	10	458	0	0	23	196166	196166	0	10035
26	Nisporeni	3	0	6	0	21	2972	3116	-144	2436
	Total	138	39428	121	2072	1847	1639567	1952581	-313014	1378575

Informația privind nivelul de implementare a recomandărilor înaintate în anul 2016

N/o	Raion / Misiune de inspecție	Recomandări privind restituirea plăților de AS și APRA								Recomandări privind încetarea plăților		Recomandări privind asigurarea revizuirii cererii			Alte tipuri de recomandări	
		integral executate	suma	executate parțial	suma	nexexecutate	suma	total recomandări înaintate	suma	înaintate	executate	înaintate	executate	nexexecutate	înaintate	executate
1	Cimislia	16	14532	1	315	2	654	19	15501	12	11	5	5	0	1	1
2	Vulcanesti	5	2630	0	0	0	0	5	2630	4	4	2	2	0	0	0
3	Ceadir Lunga	28	45547	5	20304	8	30869	41	96720	31	31	6	6	0	0	0
4	Comrat	22	32315	3	16864	16	75614	41	124793	37	37	18	18	0	0	0
5	Ocnita	22	24297	1	1300	5	11488	28	37085	28	28	12	12	0	0	0
6	Donduseni	9	4683	4	11301	8	20379	21	36363	16	16	17	17	0	7	7
7	Floresti	5	2811	0	0	6	33248	11	36059	16	16	10	10	0	0	0
8	Balti	1	216	2	6715	8	26089	11	33020	11	11	4	4	0	0	0
9	Telenesti	4	8086	4	5123	9	55575	17	68784	19	19	2	2	0	0	0
10	Nisporeni	12	19094	2	12043	15	117567	29	148704	29	29	18	18	0	0	0
11	Cantemir	16	42080	6	14645	6	25702	28	82427	29	29	5	5	0	0	0
12	Glodeni	12	13663	9	9526	14	74382	35	97571	34	34	5	5	0	0	0
13	Hincesti	5	5688	2	4450	2	2398	9	12536	10	10	0	0	0	0	0
14	Orhei	10	17456	1	2022	15	40230	26	59708	27	25	3	3	0	0	0
15	Leova	3	2328	1	5000	4	26683	8	34011	11	10	1	1	0	0	0
16	Falesti	8	12021	0	0	7	35378	15	47399	33	33	4	4	0	0	0
17	Cahul	12	13764	6	3313	21	91231	39	108308	46	46	0	0	0	0	0
18	Rezina	9	8544	8	13745	9	25279	26	50633	26	24	2	2	0	0	0
19	Ungheni	6	4333	2	3994	24	70299	32	78626	40	40	5	5	0	0	0
20	Singerei	12	12330	5	11052	42	140319	59	163161	67	68	45	45	0	1	1
21	Criuleni	0	0	0	0	18	41594	18	41594	24	24	20	20	0	1	1
22	Soldanesti	4	857	0	0	2	1329	6	2186	2	2	6	6	0	1	1
23	Dubasari	1	660	0	0	0	0	1	660	0	0	4	4	0	5	5
	Total	222	287935	62	141712	241	946307	525	1378479	552	547	194	194	0	16	16

